

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség: VIII., Rökk Szilárd-utca 9.
Kiadóhivatal: VIII., Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG**

Felolvasó szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR**
Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Mikor a rektor predikál.

Budapest, szeptember 15.

(G—a.) A tudomány-egyetemet ma nyitották meg a szokásos ünnepélyességgel. Ünnepély alatt azt kell érteni, hogy az egyetem rektora elővesz a zsebéből egy igen sok ivre terjedő értekezést, amelyet lege artis szerkesztett meg s következképpen ellátott a) bevezetéssel, b) tárgyalással és c) befejezéssel. Mind-egyik rész fölolvastása eltart vagy másfél óráig s a végén, mire a papiros-lapok csücskéi föl-kunkorodnak, kidől a rektor száján a tudományosan leszűrt konkluzió, a tanulság, vagy ahogy a tudósok mondják: ki-derül a thézis igazsága. Az a konkluzió pedig, amely a mai ünnepi szónok dr. Demkó György rektor ur száján kidőlt, ime ez: Az ifjuság ne politizáljon, hanem tanuljon. Tanulja pedig a következőket: hogy a szabadság addig szabadság, amíg erkölcsös; hogy a tudomány csak — bocsánat a szóért — céleszköz, de nem öncél; hogy vallás és tudomány közt nem lehet ellentét, mert ha a tudomány valahol bele talál ütközni a vallásba, — Demkó rektor ur szerint, az erények királynéjába — ott vége a tudománynak. Ilyenkor okos, józan és becsületes ember odaáll a lombik elé, amelyben éppen most fő valamely eddig ismeretlen csodája a természetnek, s rákiált arra a kialakuló, hasadozó igazságra: Coki! Te nem

kellesz nekem, mert a vallás — az erények királynéja — egyebet tanít. Te nem is vagy igazság, nem is foglalhatsz helyet a tudomány-egyetem igazságai között, mert ellentétben vagy azzal, amit aquinói Szent Tamás, az egyházi atyák s a többi, kizárólag józan és mérsékelt tudósok tanítottak. Te a szabadság gyermeke vagy, az erkölestelen szabadságé. Te romba döntöd azt a hitet, hogy a tudomány csak céleszköz, s azt a gyanút ébreszted az emberekben, hogy öncél. Te egy alattomos, félelmetes trónkövetelő vagy, te az erények királynójét le akarod dönteni a trónról s a helyébe akarsz ülni. Takarodjál hát vissza a lombikba! Vonulj vissza, settenkedjél tovább az anyag redőiben és titkos zugaiban. Lapulj meg, bujj el, mert fölforgatod a világot s ledöntöd szíved királynéját, a hitet, mely nekem, Demkó Györgynek, a budapesti tudomány-egyetem ez idei rektorának, a legkedvesebb a világon. És coki neked azért is, mert arra esábitod az ifjuságot, hogy bűnös és erkölestelen gondolatok ébredjenek agyában. Arra, hogy eszmélni kezdjen és derengjen előtte az a gondolat, hogy a tudomány örökkévaló, mint maga az Isten, aminthogy az Isten nem más, mint a világ millió csodálatos jelensége, e jelenségek oka, ez okok összefüggése és egysége. Ha pedig rájüt erre, akkor nem szűnik meg keresni ezt az Istent, ezt a nagy és csodálatos Istent, aki nem burkolózik

a hideg hallgatás köpenyegébe s nem hagy nemzedékeket elpusztulni és elvérzeni a kíváncsiságtól, hanem beszél, föltárja titkait s a tudni vágyó embert szelíd szeretettel vezeti be istenségének titkaiba és csodáiba. És továbbá, ha ezt az istent keresi az ifjuság s ez meg is szólal, megérteti még a gyermekekkel is, hogy ő nem rendelt szolgálókat és urakat, elnyomottakat és elnyomókat, hanem egyforma, sőt egységes organizmusokat. Ha aztán ezt a gyermekek is megértik, akkor politizálni is fognak bizony, üzni egy nálunk eddig ösmeretlen politikát, amely nem megy tüntetni a pártok klubjainak ablakai alá, hanem megvonul szobáiban, könyvei mellett, majd kijutva az életbe, ott minden theologiai merevséget és évezredek balhiedelmet eldobva magától, más életet, más rendet és más boldogságot fog követelni.

Azt tehát senki zokon ne vegye dr. Demkó György urtól, a tudomány-egyetem ezidei rektorától, hogy óva inti az ifjuságot a politizálástól. Mi magunk is fájdalommal látjuk az egyetem népét, amint a napi politika posványába csalogattatja magát és nem tudván fölemelkedni a pillanat fölé, beleveti magát a jelen piszkos hullámaiba. De amikor dr. Demkó György ur, a tudomány-egyetem ezidei rektora, úgy érti a politikától való tartózkodást, hogy a hitben és aquinói Szent Tamás tanításaiban megnyugodva, mint

T Á R C A.

Őszi éjszakán.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: *Nógrádi László.*

Az őszi éjszaka sötétsége vesz körül. Nincs ilyen beszédes egy éjszaka sem, mint az őszi napok éjszakája. Hangok törnek elő a nagy fekete némaságból, csodálatos hangok, melyek megrezgetik a lelket s fájó érzést keltenek fel. Minden kis levélke halála, minden virágkehely sorvadó vonaglása hallatszik: hallom, amint lehull a levél a többi halott levélhez. Egyet surran, pörccen s aztán vége. Ott hallgat már a sírban. Nap-sugár fel nem kelti, tavasz neki ébredést nem hoz. Vége. A hideg szél lesodorja majd a völgybe s odaveti a fahé temetőjének árkába. Ott aztán megpihenhet. . .

Mintha valami lankadtan dőlt volna végig a száradó fűben. Nagyon kis neszszel jár ez, olyan lehetőszerű, inkább érzi az ember, mint hallja. Egy virágszálcseka konyult le fáradtan, beteg, elkínözva, sorvadtan. A nyár napja felé mosolyogva, égő örömmel tárta virágkelyhét, mint a tiszta Jekü szűz, aki mosolyogva néz a világba s a romlottak szemében nem látja a bűn sovár lángolását. És elhervadt, mint a leány, kit sorvasztó betegség láza ölt meg. Teg-

nap még látta a napot és örült a csalfa sugárnak, az éjszaka ravatalt terített neki is. A többi halott közé megtért, karsu derekával, fonnyadt kelyhével. Hőnap szerelmes pillangók hiába keresik, több esőket nem lophatnak tőle. Kelyhe-méze édessége immár a mindent enyészítő sötétségé . . .

Mintha nyögne valaki, mintha zokogók sírását is hallanám. Mély, nagyon mély sóhajítás, meg fojtott kacagás szűrődik át az éjszaka sötétségén. Öreg hársak haldoklanak a kert fenekén, ők sóhajtának, az elárvult bokrok fel-felzokognak, csak a szél, a hálátlan örökös, kacag, kacag. Összeverődnek a száraz galyak, akárcsak holtak esontja esőrogné. Talán itt bolyonganak a vén kastély elköltözött árnyai, ők sóhajtának, nyögnek a nagy hársfák hervadó lombja alatt. Vagy talán egy öreg böles sirja fölött nőtt a hársfa, egy öreg bölés fölött, ki tudta, hogy mindenki csak költöző vándor a föld hátán. És most onnan kacag felém szava: mit szomorkodsz, jobb azoknak, kik már elköltöztek. Ide hull utánunk minden virág, lángész, korhadó fa, rongy és királyi palást . . .

Lágy fuvalnak cirógatnak végig, onnan surranak ki a széles mezőség mélyéből. Különös az érintésük. Nem a nyár illatos, meleg lehetete ez, mely forró nap után vígan száll ki rejtett berkek, patakparti fűzfák alól. A kripta nehéz, hideg szellője ez. Korhadó levelek, halott virágok,

senyvedt fűszálak illatával terhelten száll, száll bus sírással a széles mezőségezen át. Kőborolva csavarog és nincs nyugta, pihenése. Halottaktól eliepett a mező. Tücsök énekét hallgatná, szöcskék zagya nyörökölését, de elvesztek már e dalosok. A róka vinnyogó ugatása süvít végig a völgyön, el-elhal meg hosszú, panaszos jajjü nyulik. Aztán megszakad és megint csak az a bántó esend mindenfelé, mely nehéz sóhajokkal, panaszos nyögéssel van tele.

. . . Itt a patak. Halk ösrgedezéssel folyik tova. Oly édesen cseveg a föléje hajló bokrok alatt, mint a nyári éjszakákon. Hideg kabógya most se puhább, mint nyáron. Futó hábjainak minden kis esőppje, hulláma az elmulasztott hirteti, akár forró nap-sugár tüze hulljon rá, akár a csendes ős sápadt fénye. Egyhangú csobogásának tompa, lágy beszéde olyan szomorú dallá szövődik össze. Illik az őszi éjszakához. Hallgatom e méla dalt: mondhatlan érzések kelnek lelkemben, régi képek vetik, váltják egymást előttem.

— Így duruzsmolt az az ér is, mely vén mal-mot hajtott ott messze, egykor, az öreg hegyek lábánál. Hatalmas nyárfák lombja borult egybe a kis malom möhös teteje fölött. Jó volt itt e vén malomnál. Ugyan ki töltöget friss búzát az éb-
lős garatba? Ki ott most a molnár, lisztes molnár? Bohóság mindez . . . Ó, de a malmát lányával adta a vén molnár. Bohóság, csak egy álom, mely alig libentette meg szárnyát a gyermek-

a sántát üzzék el maguktól a messze jövő politikai ábrándjait, akkor dr. Demkó György ur az első, aki rossz példával jár elől, mert — politizál. A reakció politikáját üzi és propagálja. A maradáság théziseit huzza ki abból a hétméteres kriából, amelyet ma, az egyetem megnyitási ünnepélyén előadott.

Lám, ha Demkó rektor ur a modern tudományosság tételei iránt nem viseltetnék olyan nagy ellenszenvvel és ha az erények királynője mellett megtünné az élet nagy és erős királyát, a tudományt is, már megértette volna, hogy amit az egyiknek nem szabad, nem szabad a másiknak sem. Ha az ifjúságnak tilos a politika, akkor a tudomány-egyetem ezidei rektorának sincsen megengedve. Mert az nem igazság ám és nem szabadság, hanem szabadoság, hogy a rektorának reakcionárius politikát hirdetni szabad legyen, de az ifjúságnak csak tanulnia legyen szabad azt, amit Demkó György rektor ur megenged.

A magyar egyetem szabadoságától jobban félünk, mint az ifjúság szabadoságától. Az ifjúság tanuljon, mindig tanuljon. Ez helyes és okos tanács. De hogy úgy tanuljon, ahogy Demkó György ur, a tudományegyetem ezidei rektora akarja, attól mentse meg az isten önmagát, a magyar egyetemet, a magyar ifjúságot és a tudományt.

BELFÖLD

Az olasz kereskedelmi szerződés. Milánóból táviratozzák: *Luzzatti* kijelentette, hogy az olasz kereskedelmi körök nyugodtak lehetnek a felől, hogy az Ausztria-Magyarországgal való kereskedelmi szerződést még e hónapban aláírják s hogy bár az olasz kormány nem érte el mindazt, amit kívánt, de kárpótlás nélkül nem is tett engedelményeket. A tárgyalásokat a magyar agráriusok nyomása nehezítette.

Főispánváltozás Barsban. Mint a *Hozánk* megbízható forrásból értesül, Barsvármegyében a

kor égén, már elsurrant, de volt. S ime most a feledés mélységeiből felszáll . . . Hát ugyan ki is mostan ott a lisztes molnár?! . . .

Egy-egy kiáltás hallatszik a csillagos égbolt előtt magasságából. Azt hiszem, vékony árnyakat látok. Csak káprázat, de tudom, hogy ott madarak mennek. Költöző madarak sietnek messze el innen a letarolt mezőkről, hová nemsokára a balál ravatala borul.

Milyen beszédés most a csillagos égbolt: az éjszaka vándorai uttalan utjaikon egymásután sietnek el, el dél felé. Szólongató szavuk hol innen, hol onnan hallatszik. Oly különös ez. Nézek az ég felé, a rejtett vándorokat kémlelem. Egy-két madár csak, mi néznivaló rajtuk!

Ó mikor látom, hogy usznak a végtelen levegő-tengerben, nyugodt cövével feszülve neki az utnak, csapdosva a láthatatlan valamit, lelkemnek is vágya támad oda fellebbenni s szállni, szállni messze el. A korlátlan végtelenség mezőit szeretném járni, ott az uttalanság nagy tévesztőin szeretnék bolyongani, fel a csillagok magasságán túl s le a mélységek mélységein át a végtelen sírba, melynek ismeretlen öble fölött uszik a mindenség, e nagy koporsó. Ez emberek, öröm, bánat s millió világ koporsója . . .

Hiába nézek most az égre, észrevétlenül surrannak el a vándorok, utjukban nem kísérheti szemem. Mennek, távozó nyomukra dér hull majd és akkor, ha csillogó fehér pelyhét hullajtja a tél

közül jövőben főispánváltozás történik, amennyiben *Kazy József* eszázári és királyi kamarás a főispáni állásról lemond. Helyébe *Gajary Géza*t, a váci kerület szabadalvópárti képviselőjét nevezi ki a kormány főispánának.

KÜLFÖLD

Az orosz-japán háború.

Budapest, szeptember 15.

Csak nem akarnak elnémulni azok a hírek, hogy *Alexejev* helytartó, Orosz-Kelet-ázsia alkirálya legközelebb elhagyja áldatlan tevékenységének színterét és visszatér Pétervárra. A szerencsétlen liaojangi csata után mindjárt az hallatszott, hogy *Alexejev* kegyvesztett lett és visszahívott, később híre járt, hogy a helytartó maga kérte fölmentését, és legujabban arról biztosítanak, hogy *Alexejev*et külügyminiszterré nevezik ki, vagyis fölfelé fog bukni. Tekintve azt a hatalmas protekciót, amelyet *Alexejev* a pétervári legmagasabb körökben élvez, semmi sem lehetetlen és nincs kizárva, hogy erre az emberre, aki ügyetlen kelet-ázsiai politikájával lényegesen hozzájárult a háború kitöréséhez, a jövőben az a hivatás vár, hogy az okos és óvatos *Lamsdorff* helyett az orosz birodalom külpolitikáját vezesse.

Kuropolitkin, most már tökéletes biztonságban érezve magát, bőbeszédű jelentésekkel üzi el unalmát. A legujabb a liaojangi csata részleteit mondja el a cárnak, nyilván azzal a céllal, hogy ország-világ elismerje, hogy a véres csata tulajdonképpen az orosz fegyvereknek hozott dicsőséget és visszavonulása felért a japán hadsereg megsemmisítésével. Az orosz udvar tehetetlen dühében talán fel fog ülni *Kuropolitkin* jelentéseinek, de aki csak valamicskét is konyit a fegyverforgatáshoz, az előtt tisztában áll, hogy a liaojangi csata eredménye a japán harci dicsőséget gyarapította. Kitént már ugyanis, hogy a japánok ereje alig multa fölül az orosz sereget és e mellett ez olyan erődítésekkel védelmezte magát, amelyek hónapokon keresztül rengeteg munkát és pénzt emésztettek

szürke felhője, nem uszik ott fent madár. Végtelen csend lesz az uttalan utakon, legfőljebb egy didergő varju károg majd éhesen, nehezen küzdve hóval, főrgeteggel. Száll, száll, fekete teste lomhán csuszik a levegőben s olyan siralmasan mondja: kár, kár, kár . . .

A mezőségen itt-ott fel-fellobban a pászortűz. Elsoppad, meg ragyogva ég, úgy hungorgálnak, mint az égen a csillagok. És olyan is, mintha onnan hulltak volna le.

Az öreg *Rakásé* amott ég a hegyoldalban, szőlőt őriz a vén korhely. Odamennék . . . Minek, hisz az a pászortűz ott nem a *Rakásé*. Ki tudja, hol van már ő, a vén eszős. Sánta lábával bizonyosan átbicegett azóta a muló életről az örökkévalóra. Ott járhat az égi mezőkön.

Be rég is volt, hogy én ott ültem a lobogó tűz mellett *Rakással*. Szotykos pipáját meg-megnyomkodta bütykös ujjával. Igen korholta a világot, mivel nem ég a trafik, szalma csak a trafik, nem csi a torkot.

— Szemet se csipi a füst, huj, huj, hova lett a világ! — sóhajtozott.

Lobbant a láng, megcsillant a vén *Rakás* szeme s ajkáról mint a méz folyt a mese. Ám volt ő mindenütt; moztláb járt, mert nem győzte von csizmával. Holdvilágból esve sántult meg. Persze, persze, úgy volt igaz, ahogy mondta. Egészen úgy . . . Lobbant a pászortűz és meg elalszik. Mintha csak a vén *Rakás* öreg köhéntését hallá-

föl. A japánok ugyyszólván lépésről-lépésre legendás halálmegvetés árán foglaltak el az ellenségtől minden talpalatnyi területet és ha mégis az oroszok hagyták el a meg-erősített *Liaojangot* s csak a visszavonulással kerültek ki a megsemmisülés veszedelmét, ezt *Kuropolitkin* ám nevezze győzelemnek, de a nagyvilág tisztába jött már *Kuropolitkin* hadvezéri talentumával is. *Kuropolitkin* a liaojangi csatában nem igazolta azt a jó hírnevet, amely Keletáziába való megérkezését megelőzte. De talán csakugyan *Alexejev* felelős a liaojangi kudarcért is és *Kuropolitkin*nak nem volt szabadkeze, mert majd Pétervárról, majd *Alexejev* udvarából rángatták. Ha *Alexejev* elhagyja Kelet-áziát, legalább egy akadály megszűnik a fővezér független ténykedésének és *Kuropolitkin* végre egymaga lesz felelős olyan eseményekért is, amelyekért most mindig bűnbakot kerest.

Az oroszok visszavonulása.

London, szeptember 15.

Ojama tábornagy tegnap a következőket jelentette: Az ellenség a Hun folyótól délre maradt. Ellenséges kőmecsapatok folytonosan érintkezésben vannak a mi előcsapatunkkal. Néhány orosz csapat ágyúkkal Szankesehi irányában jelent meg és gyakran tüzelt ellenünk. *Siminting* és *Mukden* között több helyen látták az ellenséget.

A japánok előnyomulásáról semmit sem hallanak és *Karbin*ban azt hiszik, hogy a japánok *Liaojang* környékén annyira meggyöngültek, hogy további előnyomulásukról szó sem lehet. Másfelől azonban azt sem tudják, vajjon és mennyiben vonultak vissza az oroszok *Mukdentől* észak felé.

Tokio, szeptember 15.

(*Reuter.*) *Ojama* tábornagy táviratozza: Az oroszok állásai *Mukden* irányában változatlanok. A liaojangi csata után 3100 oroszot temettek el.

Kuropolitkin jelentése.

Pétervár, szeptember 15.

Kuropolitkin tábornoknak a cárhoz írt jelentése így számol be *Liaojang* kiűritéséről:

Mivel csapataink a *Singvanton* falu mellett lévő állásokat foglalták el, melyekre az elvonuló hadsereg jobbszárnya támaszkodott és a 2-ika és 3-ika között való éjjel kénytelenek voltak állásai-

nám . . . Egy makkoeska esett a száraz levél közé. Kopp, aztán csend, mélységes csend.

Halvány világosság szűrődik az égre, kel a sápadt képű hold. Hideg fénnyel áll meg a hegy peremén s fagyosan tekint le a völgybe. Fénytelen sugara végigkuszik a hegycsokor oldalán, le a völgybe s behintí ezüstjével. Mintha temetőt látnék, melyben sárgult lombu bokrok a sírhantok. Itt is ott is sötételeg egy-egy. És e sírdombok között árnyak járnak, fényes, átlátszó kő-kisértekek. Nesztelenül surrannak végig a mező fehérségén s meglapulnak a bokrok sötét árnyában.

A regő holdvilágnál megmozdul minden a haldokló mezőn. Amott egy csupasz fa áll, száraz, hosszú karjait a mező felé terjeszti. Emitt egy másik, hosszú pókháló-fátyol csillog rajta. Olyan, mint egy elhagyott menyasszony. Hajlott derekkal tűz tölgyfa görnyed a szakadék fölött. Ott a sír, majd beledönti a főrgeteges zord tél.

Itt állnak e szóltan panaszosok, e néma haldoklók. Csak egy kis bogár zümmögne legalább, csak egy madárka csicserdülne meg valahol a bokor alján, hogy ne volna e nagy némaság, e hideg halál. Néhány nyárfa csillog az árok szélén, sárgult levelei reszkette verődnek össze. Nézem, hogy hullik le a szítálya, lassan egy-egy. Nesztelenül borul a földre, mint a szemfödél a holt arcára . . .

kat elhagyni, elhatároztam, hogy visszavonulok Mukdenbe és ezt 7-ikéig meg is tettem. Liaojang kiűritése 3-ikán kezdődött és 4-én reggel végződött. Csapatunk minden késétlet teljesen elhordták, csak a raktárakban lévő késétleteket nem lehetett elszállítani és mintegy nyolc napra való késétletet semmisítették meg. A csapatok teljes rendben vonultak vissza. Az ellenség megkezdett üldözését sikerült megakadályozni. Szeptember 3-án és 4-én intézkedés történt a hadseregnek kelet felől való megkerülése ellen. Az ellenség dél felől nem követett bennünket erősen, kelet felől azonban *Kuroki* csapatai támadásba mentek át. Csapatainknak, amelyek a Taliengu falunál lévő állásokban voltak, szeptember 5-én éjjel heves küzdelmet kellett kiállniuk. Állásainkat megtartották, de egy ezred vesztesége, amely a legkeményebb harcot vívta, mintegy 500 főt tett. Szeptember 5-én este elhárítottuk az arécl és a bal-szárny felől jövő egyidejű támadás veszedelmét. A tüzéség és a vonatesapatok rendkívül nehéz előrehaladásával a csapatok Mukdenbe vonultak vissza és szeptember 7-ikén be volt fejezve a visszavonulás, amelyet erős hátvéd és lovasság fedezett. Augusztus 30-ika óta az ellenség egy ütközetben sem szerzett zászlót. Az utászapatok, amelyek az összes ütközetek közben önmegtartóztatással végezték munkájukat, kiváló szolgálatakat tettek az átvonuló csapatoknak, a visszavonuláskor utakat kerestek, hidakat verve és a vonatesapatokat támogatva.

A Liaojangi csata.

London, szeptember 15.

Nodzu, a második hadsereg parancsnoka, a liaojangi ütközetnek legválságosabb fázisáról részletes jelentést küldött Tokióba. A jelentés így szól:

Második hadseregünk szeptember h 3-ikán reggel öt órakor újra megkezdte a támadást a Liaojangtól délre lévő ellenséges hadállások ellen. Az orosz tüzelés egy pillanatra sem gyengült. *A mi tüzéségünk hadiszere fogytán volt* s mint-hogy nem volt rá kilátásunk, hogy kiegészítsük, sokkal jobbnak láttam a szurornnyal való támadást, semhogy embereimet az ellenség szakadatlan ágyütésének kitégyem. Ennek következtében egy hadosztály reggel hat órakor ostrom-támadást intézett a jufanliai erődök ellen, ahol az oroszok tüzelése még sem volt olyan erős. Bal hadoszlopunk, amely az ellenség erős ágyütésé miatt eddig hasztalanul keresett alkalmat a támadásra, a jobb hadoszlophoz csatlakozott. Az előrenyomulásnál jobb hadoszlopunknak és bal hadoszlopunk egy részének az ellenséges puska- és ágyütéselés zónáján kellett keresztül mennie s amikor már az erődökhöz közelebb jutott, újabb akadályokba ütközött, amelyeket el kellett hártania, mialatt a katonák saját halottaik és sebesülteik halmain át előre tudtak jutni. Este 7 óra 50 percek sikerült a 20. gyalogezrednek egy erődöt ostrommal bevenni, miközben ennek az ezrednek egy zászlóalja egy nyugaton lévő erőd ellen nyomult előre. A baloldalon lévő csapatok rendkívül szívós ellentállással találkoztak és kétszáz méternyre céljuk előtt egy ideig meg kellett állapodniuk, mielőtt az éjjel oltalma alatt újabban előre tudtak nyomulni az erődök ellen, amelyeket elfoglaltak. A középső hadoszlop, amely két erődöt ostrommal bevett, tovább is ki volt téve a leghevesebb tüzelésnek s így kénytelen volt újra előrenyomulni s éjjel tíz óra után ostrommal bevette a város déli kapuját, amelynek környékén táborozott reggelig.

Egy hős ezred.

London, szeptember 15.

Jelentésében *Nodzu* tábornok még a következőket táviratozza: Különösen a 20. gyalogezred küzdött vitézül; már az Ancsanban körül vívott csatában elvesztette ezredparancsnokát és egy zászlóalparancsnokát. Később még két zászlóalparancsnoka elesett Veljagonál. Szeptember 2-ikán megint új ezredesét veszítette el, ugyiszintén két zászlóalparancsnokot, akiket az elesettek helyébe neveztek ki. Eszerint az ezredben nem maradt egyetlen egy törzstiszt sem életben és *Marul* vezérőrnagy vette át a parancsnokságot. A szeptember 3-iki csatában is kitüntette magát ez az ezred; előrerohant csapatait csaknem mind elsöpörték az ellenséges ágyuk és bár a tartalékosok azonnal utánnyomultak és megerősítették soraikat, mégis inogui lát-szort az ellenség rendkívül heves tüzelése

folytán, amikor *Emagi* százados előrerohant a zászlószázaddal és ezzel megadta a jelet az egész ezrednek az ellenállhatatlan rohamra. A legénység banzár-kiáltások közt rohant előre, szétépte az akadályokat és ujjongó hurra-kiáltásokkal a császári birto-kába vették az erődöt. Ezt a dicső győzelmet azonban drágán vásárolták meg. *Egy zászlóalj elvesztette összes tisztjeit*, úgy-hogy örvezetők vették át a századok vezetését. Egy század a harc végén 14—15 emberből állott és az ezred összesen 1200—1300 embert veszített. Mégis már hajnal-hasadáskor egy nagyobb csapatot küldött éjszaka felé az ellenség üldözésére. Ez a csapat azonban a *Taitsi* folyót nem léphette át, mert az oroszok a hidat teljesen felgyújtották.

Egy őszinte szó.

Páris, szeptember 16.

A *Journal* haretéri tudósítója táviratozza az orosz főhadiszállásról: A hadjárat első része az oroszokra nézve elvesztett. Az orosz sereg gyöngesége következtében *Kuro-patkin* nem fejtethet ki erős ellenállást s a japánok valószínűleg hamarosan be fog-nak vonulni Mukdenbe. Kell, hogy bátorsá-gunk legyen bevallani, hogy az orosz had-sereg ez idő szerint nem is gondolhat az offenzívára.

Khina kívánsága.

London, szeptember 15.

A *Morning Post* arról értesül *Sanghai*-ből tegnap kelettel, hogy a kínai kormány rendkívül küldöttséget nevezett ki, hogy bocsátkozzék tárgyalásba *Japánnal* s *Orosz-orsszággal* az iránt, hogy *Mandsuria* vissza-adassék *Khinának*.

Ugyanez a lap arról értesül *Sanghai*-ből, hogy *Alexejev* helytartó Mukdenbe érkezett. A mukdeni orosz-kínai bankot bezárták. Az oroszok learatták a gabonát *Tieling* közelében.

Alexejev és Kuropatkin.

London, szeptember 15.

Alexejev helytartó a *Morning Post* értesülése szerint Mukdenbe érkezett, ahol *Kuropatkin* tábornokkal tanácskozni fog. Az oroszok Mukdenben az orosz-kínai bank épületéről és egyéb középületekről levették az orosz zászlót.

Páris, szeptember 15.

Pétrevárról táviratozza az *Echo de Paris* tudósítója, hogy a *cár* elfogadta *Alexejev* lemondását a manduriai seregek fővezér-ségéről, ellenben *Alexejev* mint helytartó tovább is Kelet-Ázsiában marad. Jövőre *Alexejev* csak a politikai és diplomáciai ügyek intézését tartja meg és székhelyét *Karbinba* fogja áttenni. A haretéri csapatokért tehát jövőben kizárólag *Kuropatkin* lesz felelős.

Orosz vándaskodás.

Pétrevár, szeptember 15.

A *Brseviya Vjedomoseti esifai* tudósítója táviratozza lapjának tegnapi kelettel:

Az orosz lap *Balakovtól*, a vörös kereszt port-arthuri első képviselőjétől közlést vett, melyben ez azt kéri, hozzák tudomására a nyilvánosságnak, hogy a japánok mily felháb-ritó módon járnak el. Rálőnek a vörös kereszt személyzetére, még akkor is, ha a vörös-ke-reszt lobogója ki van tűzve ott, hol a személy-zet sebesülteket szed össze. Ilyenformán az orosz egészségügyi személyzet több tagja sebesült meg. Annál is inkább elkeseredést szül a japánok eljárása, hogy a japánok maguk még a csatatéren is hagytak leveleket ama kérés-sel, hogy az orosz hatóságok temessék el az orosz erősségek előtt megölt japánokat.

A balti flotta.

Pétrevár, szeptember 15.

(*Orosz távirati ügynökség*). Megerősítik azt a hírt, hogy a Kelet-Ázsiába menő hajóhad *iggyidőig Libaóban* tartózkodik.

HIREK

Szélhámos vagy örült?

Krafft-Ebing neve széles körben ismeretes. E nemrég elhalt tudós *Psychopathia sexualis* cím alatt rejtőzködő nemi elmekörtana egyike a legkedveltebb ifjusági iratoknak. Az egyetemi könyvtárba először bejutó gimnázista rögtön ezt az „orvosi” könyvet kéri ki s amíg az apróbetűs „esetek” tömegén át nem kejelelte magát, le se teszi. De nemcsak a serdültebb ifjuság, az értebb korak is kedvelik ezt a művet, mivel a férfi-társaságokban kilenczederésznyi helyet elfoglaló szerelmi különös-ségeknek oly kábítóan dus s a legraffináltabb izlést is kielégítő tárháza, hogy a benne otthonos esevőgő sohse jó zavarba, ha valami érdekes, megdöbbentő szerelmi szörnyűség előadásával akarja hallgatóit elképesztetni.

Ennek az érdekes és sok más, kevésbé ismert munka szerzőjének nevét most egy oly orvosi okirat végen találjuk, mely arra a feltevésre csábit, hogy a derék Krafft-Ebing addig vizsgálta az erkölcsi és értelmi elfajulás szörny-eseteit, míg végre az ő erkölcsi vagy értelmi épsége is csorbát szenvedett. Nem képzeltető ugyanis, hogy a Kóburg Lujza embeli állapotáról 1899-ben fogalmazott s most napvilágra hozott orvosi vélemény egyéneknél, mint gyengeelműségnek vagy moral insanity-nek terméke legyen. Józan tudományosságú agyvelő csak akkor ter-melhet ilyen irást, ha erkölcsi érzéke el-tompult. Jóhiszemű meggyőződésből viszont csak akkor származhatik egy ily vélemény, ha az értelmi elcsenevészesedés nem engedi megtalálni az igazságot. Vagy így, vagy úgy, mert egyaránt becsületes és józan emberek nem irhatnak alá olyasmit, amiből itt közlök most egy részletet:

„A kiváló beteg ki nem elégitó szel-lemi állapotát mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy egyévi internáltsága folya-mán semmi hasznos és rendes dologgal nem foglalkozott s e mellett még se unta magát. Habár kérésére zongorát és festő-szerkeket szereztek be neki, nem használja ezeket vagy ha igen, csak ritkán; habár havonként száz forintot is elkölt könyvekre, mégis csak néhány oldal átlapozásáig jut el. Sok időt tölt az ágyban, idejét öltözködéssel fecserli el. gyengeelműjük mód-jára ruháin és csipkén babrál, új és érte-kes szövegeteket gyakran elrontva; lim-lom, zsinog, papír-szeletek, értékes művekből ki-vágott képek gyűjtésében leli örömét . . . fölületesen olvassa az ujságot, nem vágyik levélírással, még abban az esetben se, mikor megengedik neki; érdeklődik az ujdonsá-gok, öltözködés, étrend iránt, a nélkül, hogy a multra és a jövőre komolyan gondolna.”

Valóban, ha élne még Krafft-Ebing ur, az ember abba a kísértésbe jönne, hogy ily szavakat intézzen hozzá: „Méltóságos uram, igen tisztelt báró ur, kedves mester: nem félt ön attól, hogy ő méltósága, kedves neje, a báróné is elolvassa ezt az irást, melynek végén az ön neve diszlik? Ő méltósága bizonyára egy finom urihölgy, aki az ön munkássága által gondtalanra tett életét ama apró örömmelkeledestiti meg, melyek a mon-dain hölgyek kilenczederészének főfoglalko-zását és főmunkáját teszik ki. Öltözkö-déssel, ruharendeléssel, csecsebecse-gyűjtés-sel, nyalánságok elfogyasztásával és köny-vek felvágásával! Lehetséges azonban, hogy

6 méltósága nem egy tipikus nagyvilági hölgy, nem báróné, hanem egy egyszerű német professzorfeleség s ebben az esetben bocsanat! De ha imigy a házi katasztrófa nem is fenyegette az udvari tanácsos urat, nem félt, hogy előkelő nőismerőseinek tömege a szakvélemény elolvasása után meg fogja őnt lincselni? Ama tünetek ugyanis, melyek alapján ön és társai Kóburg Lujza hercegnőt gyengeelméjűnek nyilvánították, a nagyuri vagy csak jó módú hölgyek majdnem mindenikének jellemző ismertetőjelei. A legtöbb vagyonos nőre, akit férje állása vagy pénze megőv a munkálkodás kényszerűségétől, rá illik az állítás, hogy semmi hasznos és rendes dologgal nem foglalkozik s mégse unja magát. S hány van, aki beszerez magának zongorát s nem zongorázik? Hány olvassa végig a megvásárolt könyveket? Van-e ilyen állású nő, aki nem fordít aránytalanul sok időt az öltözködésre s aki nem szeret a ruháival s csipkéivel babrálni? A lim-lom gyűjtése nem sajátos női tulajdonság-e? S végül melyik még oly mivelte hölgy szokta a *Neue Freie Presse* természetudományi mellékletét is végigolvasni? Igen, doktor ur, a szakvéleménybeli konstataciók alapján önök nemcsak a hercegnőt, de az uri dámák háromnegyedrészt is győngeelméjűnek nyilváníthatják volna.

Erre a megjegyzésre különben Krafft-Ebingnek nem kellett volna okvetlen zavarba jönnie. Egy lipcei kollégája, Möbius doktor, le is irta azt a következtetést, melyet az ő, Kóburg Lujzát sujtó szakvéleménye magába zár, és kimondta a nő élettani győngeelméjűségéről szóló szállóigét. Feltehetően tehát Krafft-Ebing is azt, hogy ő eme szakvéleménybeli konstataciók alapján önök csak Kóburg Lujza győngeelméjű, hanem azt, hogy ő az. S erről aztán lehetett volna beszélni. Ha azonban bizarr magánvéleménynek vagy tudományos elméletnek meg is járja ez az utóbbi álláspont, felfényeszkí orvosi vélemények egyszerűen felháborít. Mert azáltal, hogy Möbius ur a nőket általában győngeelméjűeknek nyilvánította, egyetlen nőnek se görbül meg a hajszála, Krafft-Ebing és társainak nyilatkozata alapján azonban szabadságától raboltak meg egy szerencsétlen aszszonyt. Valóban, ez az orvosi szakvélemény gyászos megerősítője annak a meglehetősen elterjedt felfogásnak, hogy az ideg- és elmeorvosok legnagyobb része örült vagy szélhámos. A kétség itt legfeljebb arra nézve állhat fenn, hogy ebben az esetben melyik fajtaival van dolgunk.

Sz. Z.

Budapest, szeptember 15.

BUDAPESTI NAPLÓ. Szeptember 15-én új előzetes nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előzetése ezen a napon lejárt, méltóztatásukkal a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Személyi hírek. Károly román király főreohasználatra Ragazba érkezett. — Lukács László pénzügyminiszter, mint Bécsből távratozták, szerdán este odaérkezett. — Bécsből távratozták, hogy a király ma délelőn egy óra körül bucsukihallgatáson fogadta Below-Schlattan Pál német főkonzult, akit kormánya Budapestről hazarendelt. — Báró Forster Gyula főrendiházi tag, a Földhitelintézet igazgatója, a műemlékek országos bizottságának és az országos képművészeti tanácsnak alelnöke hosszabb üdülésre Dél-Franciaországba utazott. — Dr.

Dalnoky Viktor fogorvos visszaérkezett a fővárosba és a rendelést újból megkezdte.

Babics püspök a királlyal. Bécsből jelentik: Ó felsége, a mai általános kihallgatást megelőzőleg, külön kihallgatáson fogadta Babics Zsigmond kassai püspököt, aki azért tisztelgett, hogy megköszönje a Lipót-nagykeresztjével történt kitüntetését.

A német császár és a cár. Krakóból jelentik: A Császár pétervári értesülése szerint a cár legközelebb Skiernievicebe utazik, ahol Vilmos császárral találkozni fog. Eredetileg a magyar király utazása is tervbe volt véve, de ezt a tervet elejtették, mert a király nagy kora miatt többé nem vetheti magát alá ilyen nagy utazás fáradsalmainak. A Császár még megjegyzi, hogy a két császár találkozásának igen nagy politikai fontossága lesz.

Őszi eső. Az idén meghalt egy őszi frázis még a kánikula idején. Hogy: „elszállt már a fecske, gölya, az aszfalton pedig hűs szél kergeti a zörgő, sárga faleveleket”, ezt a legmerészebb fantázia sem meri papírra vetni az idei őszön, amely hivatalosan ma mutatkozott be, megelőzően a naptári dátumot. Igen, ez a mélyen elborult ég, ez a szakadó hideg eső az ősz rekvizitumai. A zörgő, sárga levelek ez évben a retentó nyári meleg alatt száradtak el és zörögtek az aszfalton. Hát ettől az őszi hangulattól elesett most Budapest tizenkétezeröttszáznegyvenhárom alanyi költője. Hanem a hideg, állhatatos, makacs eső ma megeredt. És álmos, sötét hangulata megfektette a várost. A kávéházak kései terraszain, ponyvák alatt összehúzódva, kabátosan üldögéltek már az emberek és fázosan néztek a finom ködbe, amely az esővel szállott alá. Nemskóra megkezdődnek már a zsuok is, mikor ezek a terraszok már eltűnnek: benépesednek újra a szalónok s fellobban hangulatos, kék lángja a szamovárnak. Mert valószínű, hogy az idén nem lesz meg a bájos átmenet, a sápadt szomoró ősz, tarka krizantémumai-val s korai ibolyáival. Ezt a szelid haldoklását a nyárnak most mossa el az eső, az ősz hideg és makacs esője...

A belgrádi koronázás. A szerb főváros díszített, mint Belgrádból távratozták, már megkezdették. Mivel a koronázás napján nyílik meg az orvosi kongresszus és a délszláv képművészeti kiállítás is, a vendégek oly nagy számmal jelentek meg, hogy a fogadóknak már minden szoba le van foglalva. A polgármester a hajléktalanul maradó vendégek számára nagy sátrakat fog építtetni. Danilo montenegrói trónörökös nevével és kíséretével már elindult Cetinjëből Belgrádba.

Uj nyilvános rendkívüli tanárok. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király dr. Eröss Gyula és Terray Pál budapesti tudományegyetemi magtanároknak a nyilvános rendkívüli egyetemi tanári címet adományozta.

Egy polgármester lemondása. Nyitráról jelentik: Kukán Imre érsekújvári polgármester egészségügyi okokból beadta lemondását. A városi képviselőtestület a lemondást nem fogadta el és a polgármesternek hat hónapi szabadságot adott egészsége helyreállítása céljából. Nyitra megye mai közgyűlése a határozatot megsemmisítette és utasította a várost, hogy a polgármester nyugdíjigényét állapítsa meg.

Kitüntetett bíró. Véber Ottó, a budapesti királyi ítélőtábla bírája nyugalmába vonul. A király, mint a hivatalos lap mai száma jelenti, Véber Ottónak most sokévi hű és buzgó szolgálata elismerésül a kuriai bírói címet adományozta.

A miskolci iparművészeti kiállítás tegnap déli 12 órakor bezárták. A maga kulturális hatásaiban nagyjelentőségű kiállítást teljes anyagi és erkölcsi siker kísérte. A látogatók száma meghaladta a 10.000-et, míg a vásárlások összege 8000 forintnál felül van. A tárlatot szeptember 11-én rekesztették be a nagy nyilvánosság előtt. Este 6 órakor díszes közönség lepte el a kiállítás terméit. Balogh Bertalan főtitkár szép beszéddel vezette be az ünnepélyt, köszönetet mondva a kiállítás rendezésében résztvevőknek. Ezután Ágotay Lajos,

az iparművészeti társulat tagja, szintén köszönetét fejezte ki a társulat részéről a borsodmiskolci közművelődési és muzeum-egyesületnek s különösen a főtitkárnak, Balogh Bertalannak, akinek fáradságtalan buzgalma segítette elő a kiállítás sikerét.

A porosz kultuszminiszter Budapest. Studt porosz vallás- és közoktatásügyi miniszter, neje és Schmidt titkos tanácsos társaságában megtekintette a Nemzeti Múzeum képtárát. A múzeumban Szalay Imre igazgató fogadta és kalauzolta. A képtár gazdagsága meglepte a minisztert, aki nagy elismeréssel nyilatkozott a képek felől. A képtárból a múzeum dísztermébe mentek az előkelő vendégek és Munkácsy Honfoglalásában hosszasan gyönyörködtek. A miniszter és kísérete aztán a múzeum régiségtárat látogatta meg. Még a délelőtti folyamán kihajtatott a városligeti Szépművészeti Múzeumba is, ahol K. Lippich Elek és Térey Gábor igazgató fogadta. A miniszter ma délután két órakor elutazott a fővárosból. A pályaudvarra Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter is kikísérte porosz kollégáját.

A nemzetközi sajtókongresszus. Bécsből jelenti tudósítónk: Ma délelőtti és délutáni tartotta a nemzetközi sajtókongresszus befejező ülését. Délelőtti a kongresszus elhatározta, hogy legközelebb Lüttichben ül össze. Kummer cseh kiküldött a cseh újságíró-egyesület, a bécsi sajtóklub és a lembergi lengyel újságírók egyesülete, továbbá a bécsi lengyel íróegyesület, valamint a külföldi sajtó szindikátusa nevében indítványt tett, amelyben felkéri a kongresszus elnökségét, hogy a jövő kongresszus elé terjeszzen elaborátumot, hogy nemzetközi egyezmény alapján hagyjanak fel a postaszállítás joga megvonásának, továbbá külföldi újságírók kiutasításának gyakorlatával. Délután a kongresszus elintézte a napi rendet, a kongresszus igazgatósága nevében Singer elnöknek Schweitzer kongresszusi tag (Berlin) pompás virágtartót nyújtott át. Beszédében köszönetet szavazott az elnöknek önfeláldozó munkájáért és biztosította a kongresszus tagjainak szeretetéről és tiszteletéről. Taunay főtitkár mindezt avval a kívánsággal töltötte meg, hogy Singer elnök még sok évig maradjon meg a kongresszus elnökének. Általános viharos tetszés közben választották meg ismét Singert elnöké. Majd Rotiers (Brüsszel) mondott köszönetet Taunay főtitkárnak gondosságáért és ügybuzgóságáért. Heinzmann Savino alelnök hosszabb beszédben tekint vissza a kongresszus tevékenységére és köszönetet mond beszéde végén a királynak, akit minden újságíró egyformán tisztel. A kongresszus tagjai felálltak és egyhangulag éltették erre az uralkodót. Végül az alelnök mondott köszönetet Rainer főhercegnek, a miniszterelnöknek és a minisztereknek, mindazoknak, kik a kongresszus munkáját elősegítették és Bécs városának a vendégszerető fogadtatásért.

A sajtókongresszus tiszteletére ma délután a rendezőbizottság kirándulást rendezett a Wachaubán, ahova vasuton és hajón mentek a Dunayölgényen át. A szakadó eső dacára az igen jó kedvben folyt kiránduláson vagy 600-an vettek részt, köztük Wittek, Hartel és Call miniszterek. Este 8 órakor a kirándulók visszaérkeztek Bécsbe.

Gazdatisztek gyűlése. Dícsőszenmártonból jelentik a Budapesti Tudósítónak: Az Erdélyi Gazdatiszti Egyesület e hó 14-én tartotta meg a vármegyei ház nagytermében választmányi ülést, amelyen Lészay Ferenc kir. tanácsos elnöklele alatt 42 tag vett részt. A gyűlésen az egyesület folyó ügyein kívül az állasközvetítés szervezésének és a gyakorlati gazdatiszti vizsgáknak ügyét tizeset megvitatás tárgyává tették. Végül Tokaji László, az Erdélyi Gazdasági Egyesület titkára, érdekes előadást tartott a gazdatiszti társadalmi hivatásáról, főleg a kisgazdák támogatása körül s az alkoholizmus, a szocializmus és az uzsora ellen való küzdelemben. Az előadást beható eszmecsere követte.

Az új földesur. Nyitráról távratozták: A néhai Rudnay Dénes hagyatékához tartozó nyitra-rudnói birtokot és tartozékait, amelyek tíz községben fekszenek, herceg Liechtenstein Alajos 240.000 koronáért megvette. A birtok terjedelme 5000 magyar hold. Az új magyar földesur tudvalevőleg Luiger legfanatikusabb emberei közé tartozik.

— **Lotz Károly betegsége.** A beteg *Lotz Károly* festőművész betegágya mellett tegnap este *Székács* tanár és háziorvosa, dr. *Mutschbacher* konziliumot tartottak a megálapították, hogy a beteg állapota határozottan javult. A beteg tegnap már vendégeivel, akik meglátogatták, hosszasan elbeszélgetett.

— **Tanítók a miniszternél.** Az Eötvös-alap elnöksége ma délelőtt tisztelgett *Berzeviczy* Albert kultuszminiszternél. *Ujvári* Béla elnök, a legutóbbi közigyelés határozatából, megköszönte a miniszternek azt a rendelkezést, hogy a kolozsvári Hunyadi-házak kormánytámogatásban részesíti. Egyuttal meghívta a minisztert a 30-án megnyitandó kolozsvári Hunyadi-házak felavatására. *Berzeviczy* miniszter szívesen megígérte, hogy személyesen vesz részt a kolozsvári felavatás ünnepségén.

— **Az interparlamentáris konferencia.** *St.-Louis*-ből jelentik: *New-York*-ban a new-yorki magyarok órációi után az interparlamentáris magyar csoport tagjai megtekintették a várost a magyar egyetlek kiküldöttéinek kálauzálása mellett. Szeptember 6-ra megérkeztek *New-York*-ba a többi államok interparlamentáris csoportjai is, akikkel egyesülve megtekintették *Hudson-tavát*, ahová csónakokon rándultak ki. A kirándulókat a tengeri osztály *Topeka* nevű hajója kísérte. Az ünnepélyes fogadtatás után a hajón reggeli volt s aztán megtekintették a gyönyörű tájakot. A társaság délután 5 órakor tért vissza *New-York*-ba.

Szeptember 7-én a konferencia tagjai a *Pennsylvania* vasuton *Philadelphiba* utaztak, ahova délelőtt 11 óra 50 perckor érkeztek meg. A reggeli után megtekintették a függetlenségi csarnokot, a *Baldwin* gépgyárat, amely után a *Schuilkil-folyó* mentén a „Country-Club”-ot keresték fel. A klubban estebéd volt, amely után este 9 órakor vasutra ültek. Szeptember 8-án *Pittsburgh*-ba érkeztek, ahol reggeli volt. Itt megtekintették az *Edgar Thomson-féle* acélműveket, amelyeknek megtekintése után átkelt a társaság a *Monongahela* folyón, ahol ismét dejeuner volt tiszteltükre. A folyó talsó partján a *Homestead* acélműveket tekintették meg. Szeptember 9-én érkeztek a küldöttség tagjai *St.-Louis*-ba, ahol a *Southon-hotel*-ben szálltak meg. Szeptember 10-én fogadta a vilákiállítási bizottság a különböző országok küldöttségeit, mire a külföldiek megtekintették a kiállítást. Szeptember 11-én a *St.-Louis*-i polgárok csónakkirándulást rendeztek a *Missisipin*, amelyen a konferencia tagjai majdnem mind részt vettek. Szeptember 12-én délelőtt fél 11 órakor nyitották meg az interparlamentáris konferenciát. Másnap este 8 órakor banket volt az Unio tagjai tiszteletére a *Tiroli Alpsek*hez címzett szállóban.

— **Ezredgyakorlat a Tatrán.** A 85-ik gyalogezred érdekes gyakorlatot tartott a napokban, amikor *Csék* ezredes vezetése mellett átkelt *Galicia* felé a határ-hegylánc. Az ezred két oszlopban vonult át. Az egyik, két zászlóaljából álló csapat utja a *Lengyel-nyergen* vezetett át és feladata volt a *Galiciában* képzelt fősapathoz való csatlakozást a hegyláncban való átnyomulással kierőszkoln. A csapat a 7-iki éjszakát szabad táborban tölte, 8-án eljutott a *Sziléziai-házhoz* (1680 méter) és az éjszakát sátorban tölte, szeptember 9-én reggel, a *Ferenc József-csucs* katlana mellett elhaladva, átjutott a *Lengyel-nyergen* és tíz óras menet után elérte *Javorinát*. A másik oszlop, amely ugyancsak két zászlóaljából állott, két éjszakát *Barlangliget*en töltött szeptember 9-én a *Kopahágón* át igyekezett utját vágni a másik ellenséges oszlopnak és hátrahagyva a *Lomniczi- és Jégvölgy-csúcsokat*, megmászta a *Kopahágót*. Ez a csapat hét óra múlva érte el *Javorinát*. Az ezred jó kondícióban érkezett céljához s baleset egyáltalán nem történt. A tisztukar *Javorinán*, a *Hohenlohe* hercegi birtok középpontján a herceg vendége volt.

— **Ünnepelt főkantor.** Az aradi hitközség főkantara, *Kohn Dávid* meleg ünneplésben részesült e napokban hetvene diák születésnapja alkalmából. Dr. *Rosenberg* Sándor főrabbi az újví isztisztelőten a nyitott frigyáda előtt megáldotta az ősz főkántort. A hitközség képviselőtestülete dr. *Nemes* Zsigmond országgyűlési képviselő és *Deutsch Bern* at elnök üdvözölték az ünnepeltet, aki ötvenkét éve működik mint kántor és szép hangjával, műveltsége zeneérzékelével nagy sikereket ért el.

— **Az amerikai elnökválasztás.** *London*-ból jelentik, hogy *New-York* állam republikánus pártjában nagy szakadás állt be, minek következtében alighanem *Parker* lesz az Egyesült-Államok elnöke. Mindamellett, hogy *Roosevelt* győzelme még egyáltalában nem bizonyos, a republikánusok tegnap összegyűltek *Saratogában*, hogy a kormányzó állásra és más magas méltóságra jelöltet válasszanak. A pártelnökségnek hétfőn kellett volna a jelölések dolgát megvitatnia, *Platt* szenátor követői azonban nem akartak az ülésen résztvenni, mert *Odell* kormányzó diktálni akarta az összes jelöléseket. *Platt* és *Odell* között nyílt harc támadt a vezéreltért. Tegnap már úgy látszott, hogy *Odell* győz, de a versengés korántsem fejeződött még be. Most azt várják, hogy *Higginst* jelöljék a kormányzó állásra.

— **A leánykereskedés ellen.** Ma kezdte meg működését a leánykereskedés ellen alakult nemzetközi kongresszus *Zürich* városában. Hogy milyen általános és milyen nagy kérdés ez, azt legjobban mutatja, hogy a kongresszuson tizennégy állam képviselteti magát. Ez a tizennégy állam — köztük van Magyarország is — tehát megelőzte már a lelketlen üzérkedést, amely a szép, egészséges anyanyaggal olyan kereskedést folytat, mint az állatokkal vagy árukkal szokás. Minket főleg az érdekel és az nyugtat meg, hogy Magyarország is részt vesz — megbízottja útján — ezen a kongresszuson. A leánykereskedés talán sehol nem virágzott úgy, mint nálunk, hisz a világ bármely táján kalandozó honfaink találkoztak a Hungarával. Az exportált magyar leánynyal, akit kiragadtak, kicsalogattak mézesszavú ügynökök a külföldi metropolisok bűnös piacaira, hogy híres szépségük idegen emberek zsákmánya legyen. Hány anyától és hány állampolgártól fosztottak meg így ezt az országot! Kíváncsian várjuk a kongresszus határozatát: vajjon mily módon óhajt gátat vetni ennek az erkölcstelen üzérkedésnek? A ravasz lélekfufarkokkal a legmeszebben szigor és óvatosság ajánlatos. Ezek az emberek igen jól tudnak a bőrükre vigyázni s borzasztóan biztos pszichológusok. Fényesen tudnak a női büszg és álhatatlanság nyelvén beszélni, a nélkül, hogy a szájukat kinyitják. Hát ezekkel nehéz dolga lesz a kongresszusnak, amely azonban mindezt igen jól tudja, ha erre a kolosszális munkára vállalkozott. Vajjon mikor jön el az idő, hogy külföldi bolyongásaink közben nem botlunk bele lépten-yompon a szegény Hungarába, aki sirva borul a vállunkra, mikor az édes hazai nyelvet hallja megcsendesülni ajkunkon?

— **Tolvaj milliomesleány.** *Newport*-ban, Amerika egyik legelőkelőbb fürdőhelyén nagy rémület okozott a nyáron néhány fürdővendég mesésértékű ékszerének eltűnése. Egész sereg new-yorki detektív kutatott a tolvaj után, de csak az derült ki, hogy a tolvaj az előkelő társasághoz tartozik. Augusztus végén az a különös dolog történt, hogy *Goelet* asszony negyven ezer font értékű ékszerét, amely júliusban eltűnt, visszacsempeszték a szekrényébe. *New-York*-ból jelentik most, hogy a titkosrendőrök végre nyomára akadnak a tolvajnak. *Goelet* asszony ékszerét egy milliomes gyönyörű fiatal, kleptomanius leánya lopta el. Minthogy *Minthogy Goelet* asszony kára megtörtént, nem tett följelentést a leány ellen. A többiek, akiknek az ékszerük mostanáig sem került meg, a vizsgálat folytatását kívánják és ha kiszül, hogy az ő ékszerüket is a milliomesleány lopta el, följelentést tesznek ellene.

— **Házasság.** Dr. *Faragó* István ügyvéd ma délelőtt esküdött örök hűségét a VI. kerületi anyakönyvvezető előtt *Drechsler* Ilonka kisasszonynak, *Drechsler* Béla vendéglős leányának. A vőlegény részéről mint tanu *Frischman* J. Frigyes, a salgótarjáni részvénytársaság igazgatója, a menyasszony részéről *Törley* József pezsgógyáros szerepelt. A fiatal párt az ünnepi aktus után az anyakönyvvezetői hivatalban a rokonságon kívül társadalmunk több jeles tagja halmozta el jókívánataival.

*Köni*g Rudolf 17-ikén vezeti oltárhoz *Ötvös* Gitta kisasszonyt, dr. *Ötvös* József orvos leányát az eskü-téri plébánia-templomban.

Neu Lajos székesfehérvári postászt eljegyezte *Bass* Micike kisasszonyt, özvegy *Bass* Sámuelné leányát *Sárváron*.

— **Tüztöltők a háztetőn.** Ma este nyolc órakor nagy esőfűdét keletkezett a *Kerepesi-uton*. A járó-kelők fölhézték a sötét, felleges égre, amelyre szürke vonalakkal rajzolódtak a *Rókus-kórház* ösdi falai. A sötétséget itt-ott egy-egy megvilágított ablak fehérsége szakította meg. Főnt pedig, a fekete háztetőn, a kémények és telefonrudak között, néhány emberalak mozgott; feketén olvadtak bele a sötétségbe és csak a fejükön csillant meg olykor egy-egy odátévedt fény-sugár.

— Tüztöltők . . . — mondták az izgatottan nézegető emberek. És borzongva, suttogva adták egymásnak tovább a félelmetes sejtést:

— Tíz van!

Az ijedség — szerencsére — alaptalan volt. Hamarosan el is terjedt a hír, hogy a *Rókus-kórház* tetején egy megszökött örült járkál és azt keresik a tüztöltők. Régi lovagvárek romjainak kísérteties legendák fűződnek, a *Rókus-kórház* tétéjén pedig az a hír talán könnyen hívőkre, hogy a tétőn örült vagy holdkóros sétál. Mások is megesett már, hogy egy-egy kiálló gerendát embernek nézett valamelyik bizonytalan szemű sétáló és föllármázta a *Rókus* körül az embereket. Ma véletlenül cserépek is dolgoztak a tétőn és a *Rókus* emberei azt hitték, hogy valaki talán elrejtőzött a padláson. A tüztöltők alaposan átkutatták az egész háztetőt, de senkit sem találtak rajta. Az utcán bámszökődő emberek pedig csalódottan kérdezték:

— Hát semmi sem történt!

A néphumor megfelelt erre:

— Ebben a drága időben, kérem, a zsebmetszőkről is muszáj gondoskodni . . .

Az utca kiskoru tréfacinálói később jó mulatságot találtak abban, hogy a közönséget újra meg újra félvezették. Összeálltak néhányan a *Rókus* mögött lévő téren és a háztető egy-egy kiálló fekete pontját mutogatták egymásnak:

— Ott van . . . Ott ni . . .

Az emberek megint összecsozódtak és nagy kíváncsian vizsgálták a háztetőt. De persze, a kéményeken és telefonoszlopokon kívül semmit sem láttak. Az imposztorok pedig jót nevettek a markukba, hogy sikerült a fogás, amely *Budapest*en egyébként holt bizonyossággal beválik.

— **A dermatológiai kongresszus.** *Berlin*-ből távratozzák: A dermatológiai kongresszus résztvevőinek tiszteletére adott diszlokómán a tudományok több mint háromszáz képviselője jelent meg. *Bumm* titkos kormánytanácsos beszédében *Vilmos* császárt életette. *Kirchner* titkos kormánytanácsos amaz országok fejere és elnökeire mondott pohárköszöntőt, akik a kongresszusra elküldték képviselőiket.

— **Véres verekedés karabélyosokkal.**

Rómából jelentik: A belügyminisztériumba az a jelentés érkezett, hogy a *Prapani* mellett lévő *Castelluzóban* tegnap este nyolc karabélyos és két más katona a parasztszövetség tagjaival összeveszett és valószínűleg azért, mert azt látták, hogy körül vannak véve, fegyverüket használták. Több paraszt megsebesült, háromat este a kórházba szállítottak, miközben a karabélyosok főparancsnokának rendeletére le tartóztatták azokat a katonákat, kik a verekedésben résztvettek. Az illetékes törvényszék és közigazgatási hatóságok a helyszínére mentek.

— **Merénylet egy millenniumi emlék ellen.** *Nyitra*ról fölháborító eset híre érkezik. A város mellett, a *Zobor* hegyen lévő millenniumi emléket az éjszaka ismeretlen gonosztevők megcsontították. A hegy tetején a millenniumi éve óta hatalmas gránitoszlopon ülő négy turul-madár hirdette a magyar nemzet ezeresztendős főnállását. Az éjszaka a négy turul-madár fejét és nyakát leütötték a vakmerő emlékesonkítók. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított, amelynek azonban még nincs eredménye.

— **Tűzkárosultak fölségítése.** Az óbudai *Redlich-féle* vígadóban műkedvelői előadás volt e hó 3-án a gyönyösi tűzkárosultak javára. A rendezőség az előadás tiszta jövedelmét, 10 koronát hozzánk küldötte be. Az adományt rendeltetése helyére juttattuk.

— **Protestáns Irodalmi Társaság. Ujvidékről táviratozzák:** A magyar Protestáns Irodalmi Társaság vándorgyűlése ma délelőtt 9 órakor istentisztelettel kezdődött. Az oltár előtt elhelyezett asztal körül helyet foglaltak Antal Gábor és Baksey Sándor ev. ref. püspökök, Hegedűs Sándor, Darányi Ignác volt miniszterek, Zsilinszky Mihály államtitkár, báró Bánffy Dezső, Péter Pál főispán és Szalay Lajos ujvidéki polgármester.

Baksey Sándor megnyitó imádsága után Famler G. Adolf torzsa ág ev. lelkész buzdította a hívőket a protestáns eszmékért való küzdelemre. Az istentisztelet az ujvidéki dalárda énekeléssel ért véget. Közvetlenül utána kezdődött a lutheránus templomban a *diszkusszió*, melyen Belohorszky Gábor bácsi főesperes üdvözlő szavai után Molnár Hugó ujvidéki lelkész tartott beszédet. Az alsóbaranya-bácsi ref. egyházmegye küldöttsége nevében Szabó Péter esperes beszélt nagy hatással és bemutatta a deputáció tagjait. Általános figyelem között kért ezután az elnökség részéről Hegedűs Sándor.

Üdvözölte a megjelenteket és a társaság nevében köszönetet mondott a szíves fogadtatásért. Annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy minden vallásnak haladnia kell a korrallal, mert mihelyt nem simul az élethez, pusztulása bizonyos. Nagy — ugymond — az analafabétk száma országszerte, ezeket szeretettel kell a felvilágosodás útjára terelni. Még fontosabb azonban az erkölcsi analafabétk, kiket csakis jó cselekedetek s bölcs kapacitáció győzhet meg. Ha ez nem történik, az illetők elvesztek az egyház és a haza számára, mert el lévén keseredve, a nemzetköziség vagy a szocializmus karjai közé vetik magukat. Ezt pedig megakadályozni vagy ezeket a haza számára nem erőszakkal, de jó példával és szeretettel visszahozhatni nemcsak egyházi, hanem fontos állami és nemzeti feladat.

Hegedűs beszédét szünni nem akaró éljenzés követte. Ezután Szilassy Aladár főgondnok „A gyermek egyházi nevelése” című értekezése következett. A távollévő dr. Bernát István „A keresztény egyház szocialis feladatai” című tanulmányát Léway Lajos olvasta fel, mire a közgyűlés Kölcsey Himnuszával befejeződött.

Zsilinszky Mihály államtitkár a közgyűlés után a középiskolai tanártestület és a szerb egyház papságát s más küldöttségeket fogadott. Déli 1 órakor az Erzsébet-szálló díszteremében banket volt, melyen az első felköszöntőt Hegedűs Sándor mondta a királynőre. Ne feledjük el — ugymond — hogy mikor ő szenved, mi nem szenvedünk, bár igaz, hogy mikor mi szenvedtünk, ő nem szenvedett. De kérjük is az eget urát, hogy óvjon meg bennünket oly válságos idoktól, amikor a nemzet és királyi érzelmei ellentétesekké válnak. Kérjük, hogy a mi drága hazánk és édes nemzetünk javára az isten sokáig éltesse. A dörgő éljenzés csillapultával az Isten áldd meg a magyart énekelte a gyülekezet és a főispán indítványára elhatározta, hogy *ő felségét* táviratilag üdvözi. Ezután még számos felköszöntő hangzott el, mire a társaság Péterváradra és Kamenicára kirándult. Holnap Belgrádot, Ada-Kahlét és Herkulesfürdőt látogatják meg.

— **Párbajozásért elítélt főhadnagy.** A kieli tengerészeti hadbíróóság, — mint egy berlini táviratunk jelenti — ma ítélték *Donner* főhadnagy felett, aki *Niemayer* ügyvéddel párbajt vívott egy szerelmi kaland miatt. A hadbíróóság három havi várfogsággal sújtotta a főhadnagyot.

— **Istentiszteleti rend.** A pesti izraelita hitközség előjárósága az engesztelő napi innepi istentisztelet idejét a következőképp állapította meg: A *dohány-utcai templomban*: Jom Kippur előestén szeptember hó 18-án Kol Nidre délután 3/4 órakor. Reggeli ima és Muszaf szeptember hó 19-én 7 órától 1/2 óráig. Pél 2—4 óráig szünet. Mincha 4 órakor. — A *rombach-utcai zsinagógában*: Jom Kippur előestén Kol Nidre délután 3/4 órakor. Reggeli ima délelőtt 6-tól 1/2-ig; első szünet 1/2-ig; 1/2-ig. Muszaf ima 3/4-ig; második szünet 3-tól 4 óráig. Mincha kezdete 4 órakor. — A *pót-és magánimázházakban*: Jom Kippur előestén Kol Nidre délután 3/4 órakor. Reggeli ima délelőtt 1/2-ig; első szünet 1/2-ig; 1/2-ig. Muszaf ima 3/4-ig; második szünet 3-tól 4 óráig. Mincha kezdete 4 órakor. A templomokba csakis belépti-jegygyel lehet bemenni.

— **Dadógok tanfolyama.** A *Skultéy* Lajos tanár vezetésével a piaristák főgimnáziumában lévő, dadógok gyógyító-tanfolyamának folytatolagos kurza e hó 21-én kezdődik. Erre a tanfolyamra szegénysorsú és fővárosi illetőségű tanulók díjmentesen is vétetnek fel. Jelentkezni naponként lehet a délutáni órákban Skultéy tanárnál a József-körút 15. szám alatt.

— **Az egyetem megnyitása.** Az egyetemi tanév megnyitó ünnepe alkalmából ma délelőtt tíz órakor Veni Sancte volt az egyetemi templomban, amelyet zsufolóság megtöltött az előkelő közönség. A szentély padsoaraiban az egyetemi tanács tagjai foglaltak helyet dr. Demkó György rektor vezetésével. Az egyetemi ifjuság a saját lobogója alatt vonult a templomba, ahol a misét dr. Steinberger Ferenc kanonok tartotta. Istentisztelet után a gyülekezet átvonult a központi egyetem dísztermébe az ünnepélyre. Megjelentek ott dr. Berzovicsy Albert kultuszminiszter, Láng Lajos volt kereskedelemügyi miniszter, Szász Károly és Gopcsa László miniszteri osztálytanácsosok, Kanovics Mór és Várady Árpád püspökök, Krizsán Mihály pápai kamarás, Hausmann Alajos megyetemi rektor, dr. Hutyra Ferenc az állatorvosi főiskola rektora Hegedűs Loránt és Cioedán János országos képviselők. Az egyetem tanácsa tizenegy órakor foglalta el helyét a karzatokat megtöltő ifjuság lelkes éljenzése mellett.

Az ünnepélyt Heinrich Gusztáv, a volt rektor nyitotta meg. Az elmúlt iskolaeév történetéről beszámolta, felvetette azt az eszmét, hogy nem kellene-e az egyetemi évet októberben kezdeni, minthogy a tanárok nagy része amugy is a szeptemberi tudományos kongresszusokon van elfoglalva, a tanulók jórésze pedig katonáskodik és a felekezeti ünnepek szeptemberben amugy is használhatatlanná teszik. Az ifjuságról szólva, panaszolta, hogy néhány futóbolond és éretlen gyerkőc fészkelődései miatt az összes egyetemi polgárokat ország-világ előtt iskolakerülőnek híresztelik el. Mindebből csak annyi igaz, hogy 6000 erőből duzzadó ifju közül 1—2 tucat nem fér a bőrébe. Az ifjuság óriási többsége komoly és higgadt gondolkodású, panaszt csak az tehet, ellenik, aki olyan viselkedést kíván tőlük, mintha ötven-hatvan esztendősek lennének. A maga kormányzása éve után csak a legjobbat mondhatja az ifjuságról. A nemzetiségi ifjuság részéről fenyegető veszedelem jelentéktelen volt s azt jó-akaró és nyugodt eszmésével minden baj nélkül elhárították. A tandíjmentességről szólva, sajnálta, hogy el nem marad a név évek óta divatos hirlapi meghurcolás; az országgyűlés előtt a tanárok ellen emelt vádak is rágalmaknak kell minősítenie.

A volt rektor beszédje után a rektor és a dékánok átadták hivataluk jelvényeit utódaiknak, akik dr. Demkó György új rektor vezetésével elfoglalták elődeik helyét.

Dr. Demkó György székfoglaló beszédében köszönetet mondott megválasztásáért. Beszédjében az emberi szabadságnak általában való fejtegetésével foglalkozott, majd a józan és a mérsékelt tudomány és tanítás-szabadság körülírására tért át. Az ember szabadsága — mondta — hogy öntudatos, cselekedeteiben észszerű akarata, minden külső és belső kényszerűl menten, sőt ennek ellenére is, saját benső elhatározásából indítja cselekvése. A szabadság csak mint éreny gyakorolható. Ha békét akarunk, akkor korunk állítólagos nagy vívmányát, a tulhajtott szabadságot, a szabadosságot, vissza kell vezetnünk az igazsághoz és az éreny királyneijához, a *vallásosság*hoz. Ugy az anyagi, mint a szellemi világot felölelő életrendben. A *tudomány*, — folytatva, — célszökö, de nem öncél, korlátlan hatalommal való bálványozása a természetet észlelvebe ütközik. *Vallás és tudomány között ellenmondás nem lehet*, lévén mindkettőnek közös tárgya: a való igazság. A tudomány haladjon, fejlődjék, de nem visszafelé; építsen, de ne romboljon. Öszinte hiva vagyok — mondta — a józan tudomány-szabadságnak, hiva vagyok annak a tudomány-szabadságnak, mely a logika és morál törvényeibe nem ütközik, hiva vagyok az *érenyes tudomány-szabadságnak*; de nem vagyok hiva a józan ész és tiszta erkölcs korlátain magát könyveműnien túlvető bünső tudomány-szabadságnak. Végül az ifjuság figyelmébe ajánlotta a tudományos gyűlések látogatását.

A beszéd nagy hatást keltett. Az ováció elesendőülése után dr. Kiss János hittudományi dékán beszélt. Üdvözölte az ifjakat, akiket felekezetre és rangra való tekintet nélkül szeret a tanári kar. Tanácsokat ad az egyetemi polgároknak, hogy miképpen készüljenek jövődni pályájukra. Ajánlja a tanulóknak a tudományos gyűlések látogatását és a kávéházak kerülését.

Végül a rektor szólott még s megköszönte a kultuszminiszternek és a többi méltóságoknak, hogy megjelentek az ünnepem.

— **Amatőr-fényképészek Lapja.** Az amatőr-fényképészek számára Bodor Imre ilyen címen szaklapot indított. Az első szám tartalma, a szövegrészt szép illusztrációk tarkítják.

— **Háboru a csipesz körül.** A csipeszgyűben, amely egy szerencsétlen aszszony holtteste körül orvosokat állított egymással szembe, ma dr. Eisenstein, szegedi kórházi főorvos a következő nyilatkozat közzétételére kér fel bennünket:

Dollinger tanár ur klinikáján Lédeczyné hasában felejtett orvosi műszer tárgyában eddig a végtelékig menő diskreációval jártam el. Dollinger tanár ur mai föllepte azonban részemről a további tartózkodást lehetlenné tette. A Lédeczyné hasából eltávolított orvosi műszert a mai napon megfelelő jelentés kíséretében a királyi ügyészségnek adtam át.

Dr. Eisenstein kórházi főorvos.

Az orvosok harcát így a bíróság dönti majd el és a személyes elfogultságtól nem korlátozott ítélet fog világot látni deríteni ebbe az odios ügybe, amelyért a felelőség az eddigiek szerint Dollinger professzort terheli.

— **Roosevelt a bűnösökről.** Az Egyesült Államok népszerű elnöke, aki ifjúkorában több detektivregényt is írt, — egy folyóiratban elmélkedik a bűnös emberekről. Elítéli a modern kriminilisztikának azt a törekvését, mely a bűnösökről általánosságban kimondja a beszámíthatatlanságot és a börtönök helyett szanatóriumokat kíván létesíteni. Éppen a nagy gonosztevők — írja Roosevelt — rendesen nagy körmöntfontossággal és megfontolással hajtják végre a terveiket, ami éppen kizárja, hogy tettük pusztán patológikus eltévelyedés. S mert brutálisak és kegyetlenek a végrehajtásban, megérdemlik a büntetést, amely ha nem is javít mindig, de legalább elretentő hatással van. Roosevelt cikke nagy port vert föl az amerikai sajtóban. Különösen az orvosi szaklapok támadják erősen és Lombrosóra támaszkodva hirdetik, hogy a bűnös embereket nem büntetni, hanem gyógyítani kell.

— **Halálozás.** Meinig Arthur műépítész hült tetemét ma délután kísérték ki örök nyugalomra a kerepesi-utó temető halottas házából. A végtisztességen jelen voltak: Czizler Győző, Hausmann Alajos, Petz Ottó egyetemi tanárok; Hüttl Tivadar kir. tanácsos, a kereskedelemi testület elnöke, Mechwart András a Ganz-gyár alelnöke, Thék Endre, Herzmann Bertalan tőzsdeintáncos, Térei Gábor az országos képviselői tagok: Quittner Zsigmond, Felner Sándor, Korb Flóris, Pártos Gyula műépítészek; a Ganz-gyár főbb tisztviselői stb. Az elhunyt Horváth Sándor ág. ev. lelkész bucsuztatta el emelkedett szellemű beszéddel.

— **Rigó Jancsi hegédülje . . .** Rigó Jancsi, a szép Chimay hercegnő fekete-bajuszos primása, akit a romantikus hajlandóságú asszony nemrégiben egy egőszemű tallian kedvéért a faképnél hagyott, tegnap tartotta első hangversenyét a berlini Reichshofban a sajtó meghívott képviselői előtt. Előzőleg fényes lakomán ösmerkedett össze a nyilvánossággal a banda, amelynek címe a következő:

PEGE KÁROLY

hires budapesti cigányzenekara

RIGÓ JANCSI

vezetése alatt.

Igy hirdetik öles plakátok a Rigó Jancsi kétségtelenül jóhangzású nevét, olyan nagyok ezeknek a plakátoknak a betűi, hogy még a — hütlén is meglátta őket. A romantikus hercegnő éppenséggel nem felejtette meg el barna primást, aki olyan nagyon, nagyon szépen tud muzsikálni, mert a napokban levelet írt neki Londonból, ahol maga is művészkedik. Ebben a levélben a többi között azt is írja, hogy legközelebb férjével együtt ellátogat Berlinbe és végighallgatja Rigó egy hangversenyét. Bizony még az is meglehet, hogy a Rigó varázshegédüljéből elősíró nóta megint csak odatalál a hercegnő szívéhez. És akkor tán még meg is kell toldani egy jól ismert példaszót ilyenképpen: „Ma nekem, holnap neked, holnapután — megint nekem!”

— **Megbűntetett kivándorlási ügyek.** A VII-ik kerületi kapitányság engedély nélkül való kivándorlásközvetítés címén Bézel Henrik negyvenöt éves és Fischer Béla huszonnyolc éves cipész egyenként tíz-tíz napi elzárásra s 300 korona pénzbüntetésre ítélte el. Mind a ketten belenyugdóztak az ítéletbe s az ily jog-erős.

— **Automobilpárba.** Párisból írják a következő szecessziós históriát: A *New York Herald* egyik párisi munkatársa a napokban *Versailles*-be rándult automobilon. Egy keresztutnál azonban két nagy automobil állott egymással szemben és egészen elzárta az utat úgy, hogy az újságíró nem mehetett tovább. A farkasszemű néző automobilo-kban hevesvéru yankeek ültek, akik az újságíró kérésére kerekén kijelentették, hogy nem mozdulnak a helyükről és nem teszik szabaddá az utat. A yankeek ugyanis nagy hővel vitatkoztak Amerika legaktuálisabb kérdéséről, az elnökválasztásról. Az egyik automobil utasai természetesen *Roosevelt*-pártiak voltak, míg a másik automobilon *Parker* hívei ültek. A vita egyre szenvedélyesebb lett és csakhamar személyes sértések is röpökdték.

— **On hazudik!** — kiáltotta egy *Roosevelt*-párti.

Parker híve dühösen felelt.

— **Ön épp oly nyomorult kutya, mint minden elvtársa!**

— Ezért elégtételt kérek!

— Akár rögtön is megkaphatja, — felelte elkeseredetten a *Parker*-ért rajongó amerikai.

Ezzel néhány lépésnyire hátrált a gépével, azután teljes erővel nekiment az ellenfele automobiljának. A legújabbfajta párba uttörő-bajnokai többször is összeesaptak; a szecessziós mérkőzés azzal végződött, hogy a két automobil összezúzdott, az amerikai elnökjelöltek elkeseredett hívei pedig jelöltjük nevét hörögve, vérző testtel hevertek a földön. Az újságíró aztán a saját automobilján bevitt a sebesülteket egy párisi kórházba, ahol bekötötték őket. Arról nem szól a hír, vajjon jegyzőkönyvet is vettek-e föl a párba-nál, csak azt mondja, hogy a felek nem békültek ki. Úgy látszik, hogy a jegyzőkönyvet a rendőrség egyik tisztviselője fogja megszerkeszteni . . .

— **A vadkan áldozata.** *Kassáról* írják nekünk: Tegnap reggel *Gromos* József terebi úri lakos erdővéd 11 éves fiával kiment a hegytetőre körülnézni. Ott a forrásból vízmerítendő, lehajolt, miközben egy négyéves vadkan nekirohant és combját felhasította. A fiu egy doronggal apja védelmére sietett s a dühös állat szemét szurkálta, mire az megfutmodott. A megsebzett *Gromos* még felkelt s utánalott a vadkannak, mit nyakszirtén is talált, de azután összerogyott és meghalt. Holttestét ma szállították be a városba.

— **Furfangos osaló.** Tegnap délelőtt egy 30—35 éves, urasan öltözött férfi állított be *Hollós* J. Dorottya-utca 10. szám alatt lévő divatárú-kereskedésébe. Egész csomó portékát összevásárolt és mikor összezsomagolták, így szólt:

— Küldjék az árut a Hungária-szállodába, ott majd kifizezem!

A kereskedő egy inással küldte el az értékes holmit. Az inast már várta az ismeretlen megrendelő és a szálloda kapujában átvette tőle az árut.

— **Várjon, mindjárt jövök!** — szólt az idegen és eltűnt a szálloda lépcsőházában. Nem is jelentkezett többé. Valószínű, hogy a kávéházon keresztül szökött meg. A rendőrség nyomozza.

— **Harc a kivándorlókért.** A magyar kivándorlókat a fiúmei kikötőből Amerikába szállító Cunard-társaság és a többi német és amerikai atlanti-óceáni hajóstársaságok között tudvalevőleg heves tarifaharc folyik, mert a németeknek nagyon rosszul esik, hogy le kellett mondaniok a magyar kivándorlókat szállításáról. A német és amerikai hajóstársaságok a *Hamburgban* értekezletet tartottak, amelyen megállapították békefeltételeiket. A föltételeket tudatták a Cunard-társaság liverpooli igazgatóságával, amelynek legközelebbi ülésére a magyar kormány megbízásából *Kuranda* Emil, az *Adria* igazgatója már Liverpoolba utazott.

— **Sikkasztó könyvelő.** A szászsebesi rendőrség értesítése szerint *Thiess* Mór 34 éves könyvelő onnan e hó 11-én 21.000 korona elikkasztása után megszökött. A sikkasztó termek alacsony, haja sötétbarna, bajusza és szakála vörös, különös ismertetőjele: rövidlátó, esztetót visel. A rendőrség nyomozza.

— **Felhőszakadás.** *Pécsről* táviratozza tudósítónk, hogy ott ma délután nagy felhőszakadás pusztított. A mélyebben fekvő utcákat métermagasságnyra ellepte a víztömeg, mely behatolt a pincékbe s a földszinti házakba, kisebb-nagyobb károkat okozva. A budai külvárosban *Órtel* Jenő 12 éves fiu bélekerült egy

a hegyről alázakadó eső által megduzzasztott vízárkba s a víz magával sodorta. Hulláját a temető mellett levő vasúti órháznál találták meg az iszap eltakarítása után. A szigetű külvárosban egy ház bedőlt. A nagy eső, mely estig tartott, a szőlőhegyekben is ágy károkat okozott.

— **Katonai léghajósok katasztrófája.**

Rémes szerencsétlenség történt tegnap a *hajmáskéri* gyakorlótérén. A hegytetőn a katonák *Habold* hadnagy vezetésével egy üres léghajót vontattak, amely ötvenméternyi magasságbán lengett. Hirtelen erős szélroham támadt, amely elkapta a gömböt. A katonák valamennyien elesetek, de nem tudott mind megmenekülni s így történt, hogy nyolc katonát magával ragadott a szélrók korbácsoló léghajó. Odacsapta őket a sziklákhöz és egyenkint zuhantak alá. *Klauz* soprani káplár nyomban meghalt. A sebesülteket még a helyszínén bekötötték és elszállították a csapatkórházba. A szerencsétlenül jártak kettő kivételével családok póttartalékosok. A léghajóból, melyet 64 katoná vonszolt a telepre, előzőleg a tiszték nézték az ágyulövegek irányát. A tiszték azelőtt mindék csak a telepen szoktak a léghajóból kiszállani, most azonban már előbb szálltak ki. Ha benne lettek volna, valószínűleg nem történt volna baj, mert a léghajóból a gázt kieresztették volna, mikor a szélvihar elkapta. A sebesülteket a vonaton egy főorvos kísérte a fehérvári csapatkórházhoz, utközben *Várpalotán* *Tribnecker* Ferenc főtüzer meghalt. A kórházba súlyosan sebesülve érkeztek: *Mineries* Nándor koponyatorós, csipőjén zúzódások, *Offenberger* Károly fej-, láb- és kézzúzódás, *Clavotetz* József három mély sebbel a fején, *Figel* Ferenc ballábtorós, *Kokner* János homlokán két seb, *Seifert* István fején és karján zúzódással. Állapotuk ma jobbra fordult. *Tribneckert* holnap temetik Székesfehérvárott katonai pompával. Ma katonai bizottság utazott *Hajmáskérre* a vizsgálat megejtése céljából.

— **A vakokért.** *Luczenbacher* Jenő a vakok budapesti nevelő-és tanítéztéje céljaira 10.000 koronás alapítványt tett. — *Polifka* Juci a vakok otthona javára hangversenyt rendezett *Nagy-Borosnyón*. A hangverseny 40 korona 20 fillért jövedelmezett.

— **Elfogott anarkhista.** *Madridból* jelentik, hogy ott ma letartóztatták *Flores* Cézár kubai születésű anarkhista az *El Rebelde* című anarkhista lap szerkesztőjének a lakásán. *Flores* azzal a szándékkal jött Párisból, hogy merényletet kövesen el egy nagyállású politikai személyiség ellen. Holmija között különféle anarkhista-iratokat és *kilenc dinamittöltést* találtak.

— **Eltűntek.** A rendőrség tegnap elment több ember eltűnését jelentették be. Az eltűntek a következők: *Hruschka* József 44 éves asztalos (lakott: Vasvári Pál-utca 11.), *Töck* Gergely 57 éves cipész (Molnár-utca 42.), *Varga* Jenő 19 éves nyomdász (Visegrádi-utca 10.), *Fejes* Mária 21 éves cseléd (Vörösmarty-utca 13.), *Vojcsékovic* Ferenc 25 éves szerelő (Köztemető-ut 12—13.), *Stréit* Károly 17 éves kereskedő (Murányi-utca 34.) és *Jakus* Jolán 13 éves iskolásleány (gróf *Haller-utca* 52.).

— **Az építőmesterek munkázarlata.** A közművesmunkások kizárása dolgában ma délelőtt akarták megtartani a békeléte tárgyalást *Lode* Resző iparfelügyelő elnöklésével, de a tárgyalás elmaradt. A *Magyar Építőmesterek Egyesületének* végrehajtó-bizottsága ma délben ismét ülést tartott, amelyen újból a leghatározottabban kijelentették, hogy a kormány garanciája nélkül semmiestre sem szünetelt meg a munkázarlato.

— **Vidéki hírek.** *Csongrádról* táviratozzák: *Bugátos* Pál papucskészítő ma délelőtt a Főtéren revolverrel rálőtt feleségére, mikor az a főszolgabírói hivatalból kijött, hol az asszony eselőkönyvet szerzett, hogy urát elhagyva, szolgálatba állhasson. Az asszony délután meghalt, férjét elfogták. — Az érsekújvári honvédszázad gyakorlóterén *Michalek* Bálint közhaszár roham közben leesett lováról. Az utána jövő lovasság átgázolt rajta és néhány óra alatt kiszenvedett.

— **Rendőri hírek.** A rendőrség veszedelmes tolvajnt tartóztatott le tegnap *Ábrán* Marcella cseléd személyében, aki az utcákon kifosztotta az iskolásányokat. — A rendőrség körözi *Klein* Vilmos gyakornokot, aki *Paissel* Henrik sörnagykereskedőtől 400 koronát elikkasztott és megszökött. — A rendőrség letar-

tóztatta *Hönsch* János volt kerékpárkereskedőt, aki *Brenner* Gyula kocsifényezőtlől átvett egy kerékpárt s azt elzalogosította.

— **Fővárosi Orfeum.** Szeptember 16-ikán lényegesen megváltozik az Orfeum műsora. Hat, Budapestben soha nem látott új különlegesség lép föl. Az operett-társulat a *Mindenütt bolajok* című énekes bohózatban mutatkozik be. Új ballet is lesz. Az előadások esti nyolc órakor kezdődnek.

Köburg Lujza ügye.

Páris, szeptember 15.

Dr. Stimmer, Lujza hercegnő jogtanácsosa mérvadó körökből azt az információt kapta, hogy egy a diplomácia, mint a bíróságok sem a gyámhatóság, sem pedig Köburg herceg felhívására nem fognak beavatkozni a hercegnő ügyébe. Azt a keresetet, amelyvel a hercegnőt akár a gyámhatóságnak, akár a hercegi férjnek kiadni kérik, miután a francia törvények ilyen keresetet nem ismernek, okvetlen vissza fogják utasítani. Teljesen kizártnak vehető az is, hogy a kiadatás bármely más alapon kérhető lenne, miután ily esetekben az idegen hatóságoknak alapon meg kell vizsgálni a szóban forgó kereset jogi alapját is. Büntető uton való eljárásról a jelen esetben szó sem lehet.

Bécs, szeptember 15.

Dr. Bachrach, Köburg Fülöp herceg jogi képviselője táviratban válaszolt azokra a feltételekre, melyeket Lujza hercegnő képviselője, *dr. Stimmer* tegnap küldött neki Párisból. A táviratban az van, hogy egy Bécs és Páris között folytatott hosszadalmas és körülmenyes levélváltás csak elodázná az ügy rendezését. Éppen azért *dr. Bachrach* a maga álláspontját Bécsben szóval fogja kifejteni. *Stimmer* valószínűleg már a napokban visszatérkezik Bécsbe.

Köburg herceg környezete azon az állásponton van, hogy a *hági konvenció kötelezi a párisi bíróságokat a hercegnő kiadatására*, bár a herceg ez idő szerint nem kíván még ehhez a végső eszéközöz folyamadni.

A hercegnő életmódja és tervai.

Lujza hercegnő, mint Párisból írják, lehetőleg visszavonultan él még mindig, alig távozik a *Hotel Westminsterből*. Tegnapelőtt este környezete kérésére mégis elment az operába. Pompás gyöngyészert és nagy fülbevalókat visel, ha elmegy hazulról. Pénzkészlete nem nagy. A minap tudvalevőleg megbizta ügyvédjét, *dr. Stimmer* hercegnő, hogy *Lépine* rendőrfőnöknél jelentse be párisi lakását. A szabadságon lévő rendőrfőnök helyett *Laurent* helyettes-rendőrfőnök fogadta az ügyvédet és megbizta, hogy a rendőrség nevében köszönje meg a hercegnőnek udvariasságát. Hozzátette, hogy a rendőrség természetesen eddig is tudta, hogy a hercegnő Párisban van, ahol *teljesen biztosságban érezheti magát*, ha csak megkérdezővel nem igyekszik a közigyelmet magára vonni. A rendőrség ismeri *Mattachich* párisi lakását is. Lujza hercegnő megengedte *Mattachich*-nak, hogy podgyászat a szálló egy ötödik emeleti szobájában helyezze el, amelynek első emeletén a hercegnő lakik. *Mattachich* minden este formális meghívást kap, hogy a hercegnőnél jelenjék meg vacsorára, de vacsora után azonnal oda kell hagynia a szállót. A hercegnő a minap elolvasta *Bourget* egyik legújabb regényét és azután kritikát írt a regényről. A kritikát az aktákhoz csatolják, hogy ezzel is bizonyítsák a hercegnő épelméjességét.

A hercegnő a *Temp*s munkatársának a következőket mondotta:

— A Köburg herceggel, illetőleg megbizottáival folytatott tárgyalásokról részletesen nem nyilatkozhatom, de remélem, hogy férjem meg fogja érteni, hogy a végleges megegyezés mindkettőnknek nagy érdeke s hogy a békeszerződés mindenesetre többet ér, mint a háború. Óhajtom, hogy Bécsben meg egybűtt megértsék, mennyire szükséges lenne elkerülni a botránys leleplezéseket. Elmebeli állapotomnak megvizsgálásáról lemondottam, nem akarom a bécsi orvosok véleményét megcáfoltatni. Akik beszéltek velem, azok

tudják, hogy nem vagyok bolond. Franciaországban akarok maradni, akár Párisban, akár valahol Délben, de ebben a gyönyörű országban akarok élni, ahol nagy szerencsétlenségemben menedéket találtam. Eljő másokára az idő, amikor nem beszélnek többet rólam, öt-hat hét múlva el fognak felejteni s később csak imitt-amott fogom halni: „Nini, ez a Kóburg Lujza hercegnő!” Ennyit és többet nem fognak rólam mondani az emberek.

Egy bécsi lap munkatársának a következő levelet írta:

Salten Felix urnak.

Mindenekelőtt megbízom, hogy az irántam jöndulatu sajtónak mely köszönetemet átadja azért a becses támogatásért, melyben szabadságomért való küzdelmemben támogatott. Egy-néhány lapban megjelent interviu-k nem felelnek meg a valóságnak, amit lesz szíves nyilvánosságra hozni.

Támogatását köszönöm

Lujza
szász-köburgi hercegné,
belga hercegnő.

Páris, IX./9. 1904.

Vilmos császár.

Berlinből jelentik félhivatalosan: Egy bécsi lap Vilmos császárnak Kóburg Lujza hercegnő ügyében tett kijelentéseit találja föl olvasóinak. Ezekkel a kijelentésekkel akarják valószínűvé tenni egyebek közt a császárnak abbéli készségét, hogy állítólag különös védelmet akarná följárlani a hercegnőnek és egyáltalában abbéli hajlandóságát, hogy beleavatkozzék ez ügybe. Ilyen szándékról azonban szó sincs. Mértékadó helyen igaz, hogy amidőn híre terjedt annak, hogy német hatóságok utját akarják állni annak, hogy a hercegnő szabadon mozoghasson, igen magas helyről oly értelmű kijelentés történt, hogy kényszerítő törvényes szükség nélkül a belföldi hatóságok egyáltalában ne foglalkozzanak Lujza hercegnő ügyével.

A szökés és a szociáldemokrácia.

Berlin, szeptember 15.

'*Die Neue Berliner Montagszeitung* dr. Südekum szociáldemokrata képviselőnek alábbi nyilatkozatát közli:

Néhány polgári lap úgy látszik nagyon rossz néven veszi tőlem, hogy olyan készséggel lepleztem annyit ideig Kóburg hercegnő szökését. Joggal tehetek volna nekem szemrehányást, ha másképpen jártam volna el. E menekülő asszonynak a támogatása egyszerűen az emberiség kötelessége volt s ezt a támogatást senkitől sem tagadtam volna meg s ezáltal sem fogom megvonnai hasonló körülmények között. Azt is mondják, hogy e szökés nyomainak a rejtegetésére nem is volt szükség, mert nem kellett amugy sem tartani a hatóságok beavatkozásától, hiszen arra semmiféle törvényes alap nem volt. Ezt az optimizmust a mai muszka-állapotok között nem oszthatom és másféle magatartásomért a felelősséget nem vállalhattam volna. Törvényes alap ide, törvényes alap oda, ha az anyai ideig fogva tartott asszonyt elcsipték volna, akkor odalett volna végsőképpen minden reményesség, hogy kiszabadítsák. Hogy a letartóztatás valami központi hatóságnak a parancsára vagy valamely nagyon is szolgálatkész léleknek a tuluzugóságára történt volna, az semmit sem változtatott a dolgon.

Ezben a napokban mélyen éreztem annak a gyászát, hogy országunkban ugyszólván mindenki ki van szolgáltatva a rendőrségnek. Hol vannak azok a biztosítékok, amelyek bennünket a barbár erőszakoskodástól megoltalmazzanak? Sehol. Annál inkább kell hát arra törekednünk, hogy legyenek. Nem véletlenség, hogy a belga királyleány éppen egy szociáldemokrata képviselőnél keresett menedéket. Csakis nála érezhette magát biztonságban, aminthogy *Mattachich* is csak két önzetlen, bátor és érelyes osztrák szociáldemokrata képviselőnek köszönheti szabadulását. Jelét látom ebben annak, hogy ellenfeleink minden rágalmazása sem rentheti meg a szociáldemokráciába vetett hitet. Annak a sokféle mesének a csöfolgatásába, amely a hercegnő szökésére nézve napvilágot látott, nem bocsátkozhatom, napokig tartó munka volna. Még tegnap is egészen határozottan azt állította egy itteni lap, hogy Bécsbe utaztam a tiszteltreméltó Kóburg herceggel való tárgyalások végett. Holott Mühlhausenben egy községi választógyűlésben vettem részt.

Südekum A.

Válassz dr. Neudának.

Lujza hercegnőnek egykori ügyvédje, dr. Neuda Miksa nyilatkozott tudvalevőleg egy bécsi lapban a hercegnőnek arra a vádjára, hogy rábizott irásait nem szolgáltatta neki vissza hiánytalanul, s visszautasította a vádat. Egy párisi tudósítás szerint a hercegnő teljesen valótlannak jelenti ki dr. Neuda állításait és a dolog történetét a következőképpen mondja el:

Dr. Neuda annak idején, amikor még ügyvédje volt, nála járt Döblingben és akkor tudatta vele, hogy házkutatás várható a hercegnőnél. Azt tanácsolta tehát neki, hogy értékes irásait adja át neki megőrzés végett. Arra átadott neki egy táskát, amelyben ékszerek voltak és *Mattachich* levelei. Amikor aztán látta, hogy házkutatás nem következett be, visszakérte a táskát. E végből többször elküldte akkori társalkodóját, *Fugger* grófnőt dr. Neudához. De hiábavaló volt minden próbálkozása. Hosszabb idő múlva mégis sikerült részben kivánsága, amennyiben az ékszereket visszakapta. A leveleket azonban még akkor sem adta vissza dr. Neuda. Sürgető kérdézősködéseire azt felelte, hogy a leveleket a *papirkosárba* dobta. Ujabb sürgetéseire megint azt mondta, hogy *elég* a leveleket, mert kompromittálhatta volna a hercegnőt. Később *Mattachich* is reklamáltatta ügyvédje útján ezeket a leveleket. Megvan az az irás, amelyben dr. Neuda ezekre a reklamációkra azzal felel, hogy *egyáltalában nem kapta meg a szóban levő leveleket*. Most meg újra azt állítja, hogy *visszaadta* a leveleket. Az ellentmondás nyilvánvaló ez állítások között s a hercegnő úgy véli, hogy dr. Neuda eljárása nagyon emlékeztet az egyszerű paraszt és a korsó ismeretes történetjére. Az egyszerű paraszt kölcsönkért a szomszédjától egy korsót, aztán meghasadva adta vissza. A szemrehányásra aztán azt mondta, hogy egyáltalában nem is kapott kölcsön korsót, aztán hogy épségben adta vissza és végül, hogy a korsó már akkor meg volt hasadva, amikor kölcsön kapta. A hercegnő kijelentette, hogy állításainak helyességét tanukkal bizonyíthatja a bíróság előtt is.

Lujza hercegnő elmébaja.

A párisi *Le Journal*ban az alábbiakban szól hozzá *Henry de Noussanne*, a szökés főmozgatója, Lujza hercegnő ügyéhez:

Kóburg herceg dr. Bachrachnak, a kormány jogtanácsosának ösztönzésére, semmitől sem fog visszariadni, csakhogy jóhiszemű orvosokkal mondathassa ki, hogy a hercegnő elméje beteg és hogy e miatt el kell csukni. A szökevény nem egy hőbortos szerelmes, akit vissza kell kényszeríteni a jogos mederbe, hanem egy nagy vagyonnak a képviselője, amely vele együtt menekszik.

Lujza királyi fenségének a hozományja, tekintve rangját, nem volt nagy: mintegy kétmillió frank. A herceg, akinek évi jövedelme kitesz két milliót, nem vette volna el a hercegnőt, ámbár királyleány, ha nem számított volna arra, hogy anyja halála után nagy vagyont fog örökölni; hogy néjének, Charlotte császárnénak halála után más negyvenmillió lesz az osztályrésze és hogy végül apja elhunyt után talán még többet fog kapni.

Tegyük föl tehát, hogy a hercegnőt épelméjűnek nyilvánítják; tegyük föl, hogy elválasztják... Mekkora veszteség ez a Kóburg-családra. 'A' fenséges ur gyermekét átértették ezt a veszedelmet.

Az anya hat év óta van internálva és a fiu ez alatt az idő alatt egyszer sem látogatta meg. Ez az egy dolog ime már elég világosan szól a hercegnő betegségének természetéről. Ha csakugyan beteg lett volna, nem tételezhetjük föl a legközelebbi családtagokról, a saját fiáról, hogy oly szívtelenül kerülje.

De hát lássuk, hogy miben áll ez az örültség; vegyük vizsgálat alá dr. Bachrachnak, a család szöcsövének a szavait. Szónoklatokkal telekiabálja Bécest és eget-földet megmozgat, csakhogy újra elzárathassa a szökevényt. A törvénynek ez a kicsinyes embere mindenkinek elbeszéli, ha ugyan van valaki, aki ráhallgat, hogy a fenséges asszony betegségét az 1893 óta vele foglalkozó elmeorvosok valamennyien konstatalták. Persze, azt elfelejti megemlíteni, hogy ezeket az orvosok

kat mindig az udvarnak leginkább lekötöleztet hivatalos emberek közül válogatták, akiknek jó okuk volt állásuk vagy más előnyök elvesztéséért remegni.

Kóburg Lujza soha örült vagy eszelős vagy csak idegbeteg sem volt s így teljes joggal törte szét a bilincseket, amelyek közé verték.

Henry de Noussanne.

Egy előkelő elmeorvos a következőket beszélte egy bécsi lap munkatársának:

Lujza hercegnőt annak idején dr. *Bachrach* és dr. *Hinterstoisser* felhozták Zágrábról és minden rendőrorvosi intézkedés nélkül *Obersteiner* tanár szanatóriumába internálták. Már ez az eljárás magában véve is gyanús volt, mert elmeorvosintézetbe csak rendőrorvosi vélemény alapján lehet valakit internálni. Mikor a hercegnő Döblingbe érkezett *Hinterstoisserrel* együtt, engem is felszólítottak, hogy adjak véleményét arról, vajjon gondnokság alá kell-e helyezni a hercegnőt vagy nem. Egyéb kérdést egyikünk sem kapott. A felszólítás folytán körülbelül *nyolc hónapig megfigyeltem a hercegnőt*. Teljesen tisztában volt azzal, hogy ő „örült”-képpen került az intézetbe, de azért sohasem tiltakozott a vizsgálat ellen. Nagyon udvarias volt és szívesen felelt a hozzáintézett kérdésekre. *Mattachich*ról is gyakran beszélgettünk. Mindig nagyon kedvesen emlékezett meg róla és kérdézősködött a sorsáról.

Vizsgálatom eredménye az volt, hogy a hercegnő nem beszámíthatatlan. Legfeljebb egyes excentricitásokról lehetett volna szó. De az internálás semmiesetre sem volt szükséges. *Adott alkalommal egy pillanatil sem haboznék, hogy ily értelemben adjak véleményt a hercegnőről*. Erre azonban aligha kerül a sor. Azt azonban így is kijelenthetem, hogy a hercegnőt *senki a világon nem tarthatja közzeszélyes betegnek*. Internálni pedig csakis ilyeneket szabad.

A virágkorzó höse — gyilkos.

Páris, szeptember 15.

A rendőrségnek sikerült elfognia *Peslerbe* Györgyöt, aki a Francia-fogadóban meggyilkolta barátját, *Batelin* Máriaát. A vizsgálat kétségtelenül kiderítette, hogy a gyilkos elrabolta áldozatától pénztárcáját, amelyben 30 frank volt. Mikor *Peslerbe* Györgyöt a fogadó személyzete üldözte, a Faubourg Saint Denisen egy nagy csoport között sikerült eltűnie a gyilkosnak; biztonságban érezvén magát, a legközelebbi postahivatalba ment és ott levelet írt *Barbottien*nak, a Francia-fogadó igazgatójának. A pneumatikus kártya így szólt:

Az a hölgy, akit az önök házában megölték, a Boulevard Magenta 38. számú házában lakik.

Emillionné, a szerencsétlen leány lakásadó-nője is kapott a gyilkostól egy levelet. Ez így hangzott:

Én öltem meg a drága „Cro-crotte”-ot, mert nem bírtam volna elviselni, hogy más legyen. *Angyal volt ő, akinek én ottlótam ki az életét... Örült voltam...*

Miután a gyilkos ezt a két postakártyát feladta, az Arc de Triompha ment s mikor senki sem látta, elhajította revolverét. Azután a Mercedis-fogadóban szobát nyitott magának s ott töltötte az éjszakát.

Igy beszélte el ő maga bolyongását.

Másnap reggel az újságokban olvasta, hogy minden vasuti és hajóállomáson rendőrök lesik.

— Főbe akartam magamat löni, hogy szabaduljak a fogság elől, de nem volt revolverem.

A gyilkos az utakon csatangolt. A Rue Dauphine-en egy rendőrbiztos megszólította:

— Pardon, uram, azt hiszem, ismerem önt!

— Én nem ismerem önt, mit akar? — felelt *Peslerbe* s tovább akart menni.

E pillanatban még két rendőrbiztos lépett a gyilkoshoz s körülfogták. Az egyik rendőr a fénykép után egész biztosan felismerte *Peslerbet*.

— Az nekem mindegy, ha ön nem is ismer engem — mondotta a rendőrbiztos — csak kövessen bennünket *Hamard* főnökhöz, aki beszélni szeretne önnel.

A gyilkos ellenkezés nélkül ment a rendőrökkel. *Peslerbe* multjáról kiderítette a rendőrség,

hogy már a Banque de Francenál is szabálytalanságokat követett el, de atyja, aki vidéki orvos, rendezte dolgait; később azonban annyira elmerült az adósságokban, hogy atyja már nem győzte s a lapokban hirdetését tett közzé, hogy fiáért többé nem fizet. A fiatal Peslerbe kénytelen volt megválni állásától, visszakapta kaucióját s annak hamarosan a nyakára hárome. Szerencséje volt: alkalmazást talált az Allame-banknál. Itt sem maradhatott soká, mert elszikkasztott sok részegyet.

Áldozatával véletlenül ismerkedett meg Peslerbe. Egy este szokás szerint elegánsan, parfümösen és a gomblyukban virággal megjelent a Café Americainben, ahol cigánybanda játszott. Meglátott egy rendkívül csinos, fiatal leányt, aki ott zokogott egy asztal mellett. Batelin Mária Valentine volt. Peslerbe vicomte de la Redortének mutatkozott be és kérdezősködött a leánytól szomorúságának oka felől. A szerencsétlen teremtés elhítte a vicomtenak, hogy dúsgazdag ember, aki sógorának automobilgyárában igazgató, félmillió frank vagyona van, amelyből százezer frankot rá fog irni. Attól fogva a pár folyton kocsin járt, az idei virágkocsi-korszón Peslerbe kocsija nyerte el az első díjat. Mindezt havi 300 frank fizetésből. Mikor a leány megtudta, hogy szerelmese szélhámos, kérve-kérte, hogy jelentkezzék a bíróságnál, szenvedje el büntetését, aztán, ha kiszabadul, dolgozni fog ő is, hogy megélhessenek. Peslerbe hallani sem akart erről, hanem szökésre gondolt. Elhagyta a leányt s álnevek alatt rejtőzött a fogadóknak. Még egyszer rá akarta beszélni a szökésre a leányt s levélben magához hívta a Francois-fogadóba. Batelin Valentine többször volt nála, mikor azonban Peslerbe unszolta, hogy szökjenek, a szemébe vágta, hogy nem akar tolvajjal együtt élni. Peslerbe erre agyonlőtte a leányt. Önmagát is főbe akarta lőni, de nem volt ideje, mert a fogadó személyzete összeszaladt.

Igy beszélt el a gyilkosság körülményeit Peslerbe.

Csak annyi ideje volt a szökés előtt, hogy elrabolja a szegény leány harminc frankját.

Románc.

Szomolenszki görög hadügyminiszter lánya, barátjával a tengerparton sétálgatva, hirtelen a vízbe vetette magát, kedvese barátjához uszott és vele megszökött.

Három lányka, görög lányka
Sétálgat a tengerparton,
Szól az egyik: „Köburg Lujzát
Isteninek, nagynak tartom!

Isteninek, kiválónak,
Bátorságban páratlanok;
S elszökését e mellett is
Meglepőnek, varratlanok!“

Szól a másik: „Igazad van!
Szebbet soh' se zengett ének,
Matachichsal óh, be sokat,
Óh, be nagyot szenvedének!

Szerelmüknek lángja mellett
Érzéseink, óh, be törpék!
Gyöztek, mikor azt hitték már,
Hogy egészen összetörvők.

Lujza, Lujza! hozzád méltó
Nincsen dal és nincsen ének,
Mit/te tettél, dicsőséges,
Mi közülünk ki tenné meg?“

„Én tenném meg! — szól hirtelen
A harmadik erős hangon, —
Aki szeret, nem csinghet az
Semmi pénzen, semmi rangon!“

„Te tennéd meg? Te szöknél meg?
Te küzdenél szál veszélyvel?“
S felkacag a másik kettő,
Mig föléjük száll az éjjel . . .

„S hogy szöknél meg? Mondszá edes.

Lovon, gépen vagy batáron,
Avagy talán sárkányháton
Röpülnél át a határon?“

„Igy, ni! — mondja — s a barátok
Sikoltását bé sem várva,
Beugrik a hullámozó,
Csalogató tengerárba.

Beugrik és a miniszter,
Szomolenszki ur büszke lánya,
A torló hullámokat
Edzett karral szeretehányja!

Igy ér el a lesben álló,
Ringó bárka közelébe,
Mely egyszerre, mint a sirály,
Olyan gyorsan jó feléje.

S két erős kar nyul utána
S két erős kar megragadja
S csók hirdeti, hogy két ember
Többé egymást el nem hagyja!

Csók hirdeti, hogy mindég győz,
Aki helyét bátran állja,
Hogy az igaz szerelemnek
Nincs gátja és akadály!

Véle szemben még a vitéz
Szomolenszki is tehetetlen
S káromkodik, mikor látja,
Hogy itt győzni lehetetlen!

Kardjára üt s magasztalja
Azt az okos, bátor bírót,
Ki örökre hírsre tenne
Minden egyes újságíró.

Újságíró, mert megírta,
Köburg Lujza hogy szökött meg
S minden morált arculcsapó
Bűnös frigyét hogy kötött meg.

Am Szomolenszki bárhogy üvölt,
Bárhogy ugrik, bárhogy pattog,
A szerelmes fülemile
Tovább trilláz, tovább csattog.

Tovább csattog — s amott messzi
A tengernek közepében,
Két szerelmes halkán sugja:
Ez az üdv, a földi éden!

R. A.

FŐVÁROS

(*) **Az új tisztí főorvosi helyettes.** A tanács a ma délelőtt tartott ülésében dr. Szabó Sándort választotta meg tisztí főorvosi helyettesé.

(*) **A Várszínház tűzbiztonsága.** Az állandó színházvizsgáló-bizottság megállapította, hogy a Várszínház veszélyeket rejt magában a szük kijárásaival, ezek elhelyezésével, a szinpad berendezésével s a vízben való hiányával. Ennél fogva azt javasolta, hogy ne adjanak a Várszínháznak engedélyt a megnyitásra. A tanács most elrendelte, hogy újabb helyszíni vizsgálatot tartanak, az iránt, vajjon milyen költséggel volna megtehető a legszükségesebb intézkedések, hogy a színháznyitási engedélyt megadhassák.

(*) **Népgyűlés a drágaság ügyében.** A tanács megadta az engedélyt arra, hogy vasárnap népgyűlést tartsanak a városligeti Aréna előtti téren. A népgyűlés a drágaság ügyével fog foglalkozni.

(*) **Kecskeméthy áldozatal.** Kecskeméthy Győző félmillió lopása miatt tudvalegőleg Szimely pöntáros és Leopold ellenő ellen is megindították a vizsgálatot. A fegyelmi választmány tudvalegőleg mind a két tisztviselőt hivatalvesztésre ítélte s megállapította ellenük a vagyoni felelősséget. A két tisztviselő arra kérte a fővárost, hogy a vagyoni felelősség alól őket mentse fel. A tanács a mai ülésen elutasította a kérelmet s felhívta az ügyészséget arra, hogy a vagyoni felelősséget bírói uton érvényesítse.

(*) **Festménypályázat.** Ma déli 12 órakor járt le a határideje a Budavára 1849. évi vissza-vivását ábrázoló festményre kitűzött pályázat. A székesfőváros közoktatásügyi osztályához ma délig négy pályamű érkezett be: Belloni Lászlótól, Atzél Zsigmondtól, Gulyás Károlytól és Krutcsay Ferenctől. A pályaműveket már közelébb bíráló alá veszi az ebből a célból kiküldött bizottság.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **Az Opera kapunyitása.** Az 'Andrássy-utrá bámuló két márvány-szfinx körül ma este újra kigyulladtak a villamos-lámpák és a három hónapig zárva maradt kapuk újra megnyitkák a nemesebb zenei élvezetekre vágyó közönség előtt. Az Opera eddigi személyzete teljes számban érkezett vissza, Broulikot kivéve, aki a mult szezon végén kilépett az Opera kötelékéből. Nem túlságosan kiváló és népszerű, de hasznos tagja volt az Operaháznak, aki széles repertoárral rendelkezett és megbízható rutinjával mindig tisztességesen helyt állott. Broulik helyére Arányi Dezsőt szerződtették. Ennek a cserének csak örülhetünk. Arányi Dezső nemcsak azért jobb nekünk, mert magyar, hanem azért is, mert frissebb erő, akinek a képességeitől sokat várhatunk. Arányi szerencsére még idejekorán hozták vissza Prágából, ahol Neumann Angeló vezetése alatt hangja és játéka szép fejlődésnek indult. Négy esztendei távollét után Arányi Dezső megerősödvé, érettebb művészi kvalitásokkal tér vissza hozzánk. Remélhető, hogy ezután még értékesebb sikerei lesznek, mint eddig voltak és a hazatérő tenorista nem fogja megbánni, hogy otthagya külföldi pozícióját és újból a magyar művészet szolgálatába szegődött. Arányival az Opera ensembleja javulni fog, de még több változásra lenne szükség, hogy ez az ensemble igazán szilárd, munkaképes, magasabb feladatokra alkalmas és a művészi nivó szempontjából kifogástalan legyen. Sehol annyi fölösleges énekes nincs, mint nálunk. Ha ezeknek a felét elbocsátanák és okos, protekciómertes, csak az Opera javát szemeltartó választással olyanokat hoznának helyettük, akik igazi tehetségek, akik szebb jövővel bíznak, akiket minden ponton sikerrel alkalmazhat az igazgatóság, akkor itt virágzó állapotokat lehetne teremteni és Operánk erős, céltudatos programot valósíthatna meg. Természetes, hogy a virágzóbb állapot föltétele nemcsak a személyzetben rejlik. Teljes odaadást, fáradhatatlan ambíciót, friss lelkesedést kívánunk azoktól is, akik a szinpadon a rendezés fontos munkáját végzik, akik a karokat tanítják, akik a zenekar élén állnak. A kényelmes robotolást, a sablonok közt való lelketlen, eszménytelen tengődést pezsgő munka, lendületes ötletesség, komoly studium és vidám alkotókedv váltsa föl minden vonalon. Ebben az irányban már megkezdődött a haladás, de még bátrabban, még erősebben kell folytatni a jobb uton való előmenetelt, hogy a magyar Opera a maga gazdag eszközeivel oda emelkedhessék, ahová Európa jól vezetett és nagy művészi szellemtől áthatott operaszínházai már régebben eljutottak. — Ezek után jegyezzük ide, hogy az Opera új szezonja ma este Erkel Ferenc soha el nem avuló *Bánk bán*-jával kezdődött, nem éppen kitünő szereposztással. De a férfiak közt ott volt Ney Dávid, Beck, Szendrői és Takáts. S ők voltak a mai megnyitó erősségei. (A. e.)

** **En, te, ő.** A Királysínház évadnyitása voltaképpen ma volt, két fényeshírű primadonna bevonulásával, szorongásig zúfolt nézőtérrel és egy gyönyörű operettel, amely zenéjében és szövegében egyaránt e műfaj számára új hódítást jelent. A szinpadon minden ízében fényes előadás, a nézőtérben egy emlékezetes siker minden szenzációja és elragadtatása. Mindjárt a darab elején megterem az első szenzáció: *Küry* Klára megjelenése. Percekig tartó zúgó taps közönséje és a meglepetés kedves morajlása: a művésznő szebben és ragyogóbban lépett a szinre, mint valaha. A fürgé *Magyar Szinpad* már napokkal előbb elárulta, hogy a nyár során — istennek! — tiz kilőt fogott. És igaz. De hiszen ez csak külsőség. Fő, hogy visszahozta azokat a kiváló és nemes művészi eszközeit, amelyekkel szinpadot és darabot első rangba visz. Szerepét ma is a legnagyobb bravúrral játszotta és énekelte végig, pajkos humorral, kitünő kedvben, a beszédnek és az énekes szövegnek azzal a pompás pontozásával, amely e rendkívüli tehetség sajátos tudománya. Óriás taps fogadta a kitünő darab másik erősségét, *Fedák* Sári kissasszonyt is, akit szintén frissessége és temperamentuma teljességében látott viszont a közönség. Pajkos tréfája, ötletessége, tüzes tánca rendkívül tetszett. *Küry* és *Fedák* kettősére pedig

olyan viharja zúgott fel a tetszésnek, hogy percekig tartott, amíg elült. Mindkettőjük ünneplése azután megújult a felvonások végén, amikor virágdíszes környezetben hódoló köszöntök a figyelmes hódolást. Németh Józsefnek ez a Vergy egész pályáján legnagyobb sikere. Derült flegmája, humorának nyugalmas tempója szinte klasszikus. Papp Miska, Ferenczy, Gyöngyi egyenként és együtt kitünő. Bánó Irén és Magay, a széke szépség, kedves. Heltai Jenő ragyogó fordítása ma is teljes becse szerint hatott. A siker kolosszális volt. És ősznek évadján megindult a tavaszi verseny: — a jegypénztár ostroma. Ma már kora délután kifüggesztették a pénztár elé a sokat jelentő táblát, hogy minden jegy elkelt.

**** Nemzeti Színház.** Holnap, pénteken Wilde Oszkár színművét a *Lady Windermare legyezőjét* adják a Nemzeti Színházban. A két fő női szerepet Jászai Mari és K. Hegyesi Mari játsszák. Szombaton lép fel először ebben a szezonban P. Márkus Emilia a *Napkeleti királykisasszony* címszerepében. A színház ezidő-zerint Rosland világhírű színművének a *Cyrano de Bergerac*nek bemutatására készül. A daraból már nagyban folynak a színpadi próbák. A címszerepet Pethes Imre, Roxant B. Lenkey Hedvig adja. A darab még e ho folyamán előadásra kerül.

**** Vígshízház.** Szombaton lesz a *Kis pajtás* bemutató előadása. Pierre Veber darabjához a Vígshízház műtermében igen hatásos új díszletek készültek.

**** Népszínház.** A *Rézi* című zenésített bécsi életképnek holnap pénteken lesz a premiéreje és a jelmezes főpróbát ma tartották meg. A főszerepeket Komlósy Emma, Harmath Hon, Bársony Russi, Szirmai, Kovács Mihály, Pintér, Raskó, Kiss, Pesti Kálmán, Ujvári és Pázmán játsszák.

**** Merkle Andor új szerzeményei.** A magyar zenei élet egyik mind jobban kibontakozó tehetsége, Merkle Andor egyre gyakrabban jelenik meg a zeneirodalomban. Sikerei, amelyek legutóbb Vecsey Ferike csudahegedűje révén is gyarapodtak, amely tudvaleg a *Berceuse* című szerzeményt Nyugat-Európa miérettől közönsége előtt is ismertté tette, növelték alkotóképességét. Még a múlt tavaszszal a *Nemzeti Zenede* újdonság-bemutató hangversenyén nagy tetszéssel fogadták három műve most jelent meg zongorára két kézre: a *Tzigane dancante* (ára 2 K.). Az *Augusta* főhercegnőnek ajánlott zindusz zene-műhöz gr. Vay Sándor irt magyar és francia nyelven bevezetést. A *Jolie Circassienne* című tánc-jelenet (ára 3 K.) keleti hangjait a Chopin-stílus jellemzi; a derült, eleven hatásos darab csetei Herzog Janka bárónéknak van ajánlva. Pompás szalonkeringő a *Valse intermède* (ára 1 korona 50 fillér); édes melódiájával finom pikantériájával a *Ballet nagymesteré Delibesre* emlékeztet. A nagyon kedvelt, izléses keringő egyébiránt *Vecsey Ferinek* van ajánlva s *Hubay Jenő* irt át hegedűre (zongorakísérettel ehhez a pompás átíratás 3 korona 50 fillér az ára) a felsorolt hármas darabhoz csatlakozik a *Polichinelle invite à la danse* (ára 2 korona 50 fillér), művészi gondolat, csinosan kidolgozott kecces polka, amelyet Jehin karnagy zenekarával a *monte carlo* fényes közönség tetszésére is előadot. Különböen az *Aubade mauresque* című, Nizzában megjelent darabot is játssza s Merkle Andor szerzeményei több előkelő fűrdőhelyen is szerepelnek. A felsorolt darabokat *Rózsavölgyi és Társa cég* nemcsak zongorára, hanem zenekarra átírva is kiadta.

IRODALOM

○ Drámai pályázat. A Szabadka város által hirdett drámapályázatra beérkezett művek felett a Petőfi-Társaság kiküldött bíráló tagjai: Ábrányi Emil, Herczeg Ferenc és Prém József e ho folyamán döntenek. Az eredményt Szabadka város tanácsa fogja kihirdetni. A jelentést Prém József készíti.

○ Novellakincs. Október havában jelenik meg Szölös Gyula *Novellakincs* című könyve, kiváló írók és költők közreműködésével.

Nyilttér.

Egyéves önkéntesek részére a legelőszobában és legelőszobákban készült az egyenruhafelszerelés részére küldött díjtalanul árjegyzéket
Egyéves önkéntesek részére sorozás és áthelyezési kérvényminták díjtalanul küld
Egyéves önkéntesek részére sorozás és áthelyezési kérvényminták díjtalanul küld
 a legelőszobák polgári ruhát készítő

Tiller Mór és Társa cs. és kir. udvari szállítók
 BUDAPEST, Váci-utca 35.

ÖNKÉNTES!

nem halaszt-hatja tovább
 október elsőjén
 rendeltén
 forduljon
 bizalommal
 Kristóf-ter 8.
 alatt leli a

főlszerelése beszerzését!
teljes díszben tartozik jelent-kező!
előtlen pontos időre megkapja mindent!
Weiner és Grünbaum
udv. szála-lyitokhoz!
legnagyobb munkáerőt!

A szabászati mintaiskola igazgatósága értesíti az érdeklődő hölgyközönséget, hogy a beiratások e ho, szeptember 15-én kezdődnek. Szegény sorsúaknak az igazgatóság a tandíjat elengedi és ezeknek a beiratás má e ho 5-én kezdődött. Bővebb felvilágosítás és prospekus kéremd: **A szabászati mintaiskola igazgatóságától** Budapest, Váci-utca 7. sz., II. em.

THE MUTUAL

new-yorki életbiztosítási-társaság
A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító-társasága.
Tisztán a kölcsönösség elvén alapszik.
Utánfizetési kötelezettség nélkül.
Részvényesek nincsenek.
 Összes vagyon 1902. december 31-én
1,981,516,483-42 frank.
 Biztosítási állomány 1902. december 31-én
6,958,093,587-09 frank.
Magyarországi vezérigazgatóság:
BUDAPEST, IV., Andrásy-ut 20.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT

*** Labdarugás.** A *Magyar Testgyakorlók Köre* football-csapata vasárnap délután tartja első bajnoki mérkőzését a *Magyar Úszó-Egyesület* csapatával az újpesti népszüneti pályán. A mérkőzés délután 2 órakor kezdődik, a második csapatok délelőtt 10 órakor játszanak. — A *33 Football-Klub* és a *Ferencvárosi Torna-Klub* bajnok-csapata vasárnap mérkőzik a soroksári uti football-pályán. Az első csapatok bírója Fehéry Akos, a második csapatoké Puskás István lesz. Mindkét mérkőzés egy training-jegygyel tekinthető meg.

*** A vízi polobajnokság** utolsó mérkőzése 17-ikén kerülnek döntésre a Császárfürdő férfiuszodájában. A mérkőzések délután 6 órakor kezdődnek.

*** A bécsi löversenyek.** A Verneuil-handicapet sokáig meg fogja emlegetni a fogadóközönség. Óriási összeggel, még reával is szívesen fogadták Barbárt, Egyedi Lajos két éves Burnat-csikóját. Turftudósok azt regélték, hogy a jeles telivér alig néhány fonttal rosszabb istállótársánál, King Robnál. A turftudósokt azonban alaposan cserbenhagyta a megbízható információjuk, mert a paris kedvenc egy pillanatig sem volt versenyben és végül a vert mezőnyben végzett. A verseny győztese Ragtail lett Satyr és Forrás előtt. A részletes eredmény ez:

I. *Eladók gálversenye.* Díj 1800 korona. Távo-
 vóság 2400 méter. Schosberger L. *Ambrosiusa*
 (Smejda) első, Dreher A. Ramathurja (Hux-
 table) második, Mr. Paul Bona Graziája (Law-
 ton) harmadik, azután Sunshine, Gomb, Repor-
 ter. Totalizátor: 10: 33. Helyrefogadások: I.
 50: 100. II. 50: 91.

II. *Handicap.* Díj 2000 korona. Távo-
 vóság 1600 méter. Báró Springer G. *Thoraneja* (Fet-
 ting) első, Dreher A. Rabulistja (Cleminson)
 második, Petanovits I. Nyalkája (Lewis) harm-
 adik, azután Vadőr, Vergissmeinnicht, Oyater
 Bay, Voltaire. Totalizátor: 10: 67. Helyrefoga-
 dások: I. 50: 94. II. 50: 94. III. 50: 74.

III. *Verneuil-handicap.* Díj 10.000 korona.
 Távo-
 vóság 1200 méter. Gr. Bathyány E. *Ragtailja*
 (Bonta) első, Lazareff M. Satyrja (Taral) máso-
 dik, Müller E. Forrás (Bulford) harmadik, az-
 után Venezia, Galanterie, Barbár, Trinidad,
 Népszó, Gellért, Heldin. Totalizátor: 10: 124.
 Helyrefogadások: I. 50: 191. II. 50: 104. III.
 50: 475.

IV. *Eladó két évesek handicapje.* Díj 2000
 korona. Távo-
 vóság 900 méter. Petanovits I. *Sáfárja*
 (Bulford) első, Rohoney G. Kacérlánya (Pretz-

ner) második, Krausz L. Cafrangja (Fries) har-
 madik, azután Boite á surprise, Virgone, Coma
 Berenice, Obsitos, Gage, Cake-walk, Nyalánk,
 Therese Raquin. Totalizátor: 10: 43. Helyre-
 fogadások: I. 50: 102. II. 50: 208. III. 50: 196.
 V. *Álmaidij.* Díj 5000 korona. Távo-
 vóság 2800 méter. Báró Königswarter H. *Gazetteje* (Taral)
 első, Schosberger L. Kikeletje (Aylin) második,
 Egyedi L. Verudája (Lewis) harmadik. Totali-
 zátor: 10: 32.

VI. *I. osztályú eladóverseny.* Díj 4000 ko-
 rona. Távo-
 vóság 1000 méter. Gróf Fries M. *Rose*
Berndja (Krouzil) első, Egyedi A. Bakancsosa
 (Lewis) második, báró Herzog M. Tokaja (Cle-
 minson) harmadik, azután Xama, Önkéntesur,
 Ito, Blason. Totalizátor: 10: 44. Helyrefogadá-
 sok: I. 50: 84. II. 50: 93. III. 50: 89.

VII. *Akadémiaverseny.* Díj 3000 korona. Tá-
 vóság 3200 méter. Aresin Fatton *Marcheuseje*
 (Rosack) első, Droher A. Kalauerje (Huxtable)
 második, Brachfeld L. Gyopárja (Shejbal) har-
 madik. Totalizátor: 10: 13.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ A levéltitok szentsége. Milliókat érő
 vagyonát fogadott fiára, ifjabb *Sembery* Imrére
 iratta pár évvel ezelőtt idős *Sembery* Imre, a
 dugszagad nábob, de később megmondta a dol-
 got s végrendeletében mindent az Erdélyi Magyar
 Közművelődési Egyesületre hagyott azzal a ki-
 kötéssel, hogy élete fogytáig özvegye legyen a
 haszonélvezet joga. Halála után azonban özvegye
 lemondott erről a jogáról s megelégedett a fél
 haszonnal is, amelyet azután ifjabb *Sembery*
 Imre pörrel támadott meg, azt vitatva, hogy ő az
 egyedüli örökös s hogy a végrendelet érvénytelen.
 A pör során az özvegy ifjabb *Sembery* Imrénék
 huszonnyolc levelét mellékelte beadványaihoz, a
 miben a felperes levéltitok megsértését látta s
 följelentést tett a rétájsági járásbírósnál. A bír-
 óság fölmentö itéletet hozott, az ipolysági tör-
 vényszék azonban a vádlottat harminc korona
 pénzbüntetésre ítélte. Özvegy *Sembery*nek semmi-
 ségi panaszát a Kuria negyedik büntető ta-
 nácsa visszautasította.

§§ Gazda és cselédje. A múlt nyáron
 fűrdőbe akart utazni *Asbóth* János volt ország-
 gyűlési képviselő, vidafalvi földbirtokos. Már a
 háza előtt állt a kocsija, mikor *Gyetzai* János, a
 vincellérje hozzálépett s azt kérte tőle, hogy hal-
 gattatja meg a panaszát. *Asbóth* egy darabig nagy
 türellemmel hallgatta a vincellérnek véget nem érő
 sérelmeit, de azután, nehogy lekéssék a vonatrol
 felszólította, hogy hagyja abba és távozzék.
Gyetzai azonban nem táigott, mire földesura rá-
 parancsolt *Szvard* János bérésgazdára, hogy távo-
 lítsa el az alkalmatlankodót. Az eltávolítás azon-
 ban nem folyt le valami simán, mert amikor a
 gazda a nyakas embert a legkiméltebben ki-
 dobta az udvarrol, több rendbeli sérülést szenved-
 tett. A losonci járásbírótság *Szvard* Jánost köny-
 nyü testi sértés miatt harminc korona pénzbü-
 ntetésre ítélte, hiába védekezett azzal, hogy ő csak
 a gazdája parancsára gyakorolta a törvény által
 is megengedett házifenyítéket. A balassagyarmati
 törvényszék az itélet jóváhagyása mellett még azt
 is kimondotta, hogy a házifenyíték joga egyedül
 a földbirtokos illeté volna meg, amely jog másra
 át nem ruházható. A Kuria második büntető ta-
 nácsa ma a vádlott semmisségi panaszát azzal uta-
 sította vissza, hogy cseléd a cselédtársán házi-
 fenyítéket nem gyakorolhat.

§§ A kintornás gyilkosa. *Wledutz* Győző
 bűnpörében az esküdtésközi tárgyalás mai harma-
 dik napján a befejeztét bizonyítási eljárás után
 az esküdtékekhez intőzendő kérdéseket szövegezte
 meg a bíróság zárt ülésben. A kérdések kihirdete-
 tése után dr. *Halász* Lajos királyi ügyész terjesz-
 tette elő vádbeszédét. A jelen bűnpörben — mon-
 dotta az ügyész — a meggyilkolt szegény vak
 kintornás halálát jöttem ide számon kérni a vád-
 lottól. A lefolytatott tárgyalás rendjén a vádlott
 ahelyett, hogy segítően az igazságot kideríteni
 igazmondása által, ravasz furfangjával, körmön-
 telt hazudozásával akarja bűnösségét mentesí-
 teni. Ezután áttért az ügyész a tényállás ismer-
 tetésére, cseleltette a meggyilkolt ember tengődő
 existenciáját s a vádlotthoz való viszonyát. A
 gyilkosságot csakis a vádlott követhette és követte
 is el. Ezért kéri a vádlottat büntetésnek kimondani.
 A bíróság erre a tárgyalást délutánra halasztotta.
 Délután az ügyész és a védő mondták el beszédei-
 ket, aztán az esküdtékek bűnösséket mondták ki
 a vádlottat a rablással párosult szándékos ember-
 ölés büntetésben. E marasztaló verdikt alapján
 a bíróság a vádlottat *tizenkét évi fegyházra* ítélte,
 amelyből azonban nyolc hónap az elszervedett
 vizsgálati fogság által kitöltöttné vétegett. Az
 ügyész a 92. szakasz alkalmazása miatt, a védő
 pedig az itéletben kiszabott büntetés mérve ellen
 jelentett be semmisségi panaszt.

Legujabb.

Az orosz-japán háború.

Port-Arthur ostroma.

Pétórvár, szeptember 15.

Alexejev tengernagy táviratozza a cárnak tegnapi: Stóssel tábornoktól a következő táviratokat kaptam.

Augusztus 31. Khinaiak jelentései szerint a japánok megerősítették a Sanson-hegyet és aknákat helyeztek el a hegy előtt. Erős erődítvényeket építenek Port-Arthur mellett és éjjel új ütegeket helyeznek el. Proklamációkban megadásra hívják fel csapatainkat. Stóssel tábornok ebben annak a jeleit látja, hogy az ellenség tudatában van akciója balsikerének. Szeptember 3. Az ellenség a vár nyugati frontján erősbítéseket kap és folytatja az erődök, a belváros és a kikötő bombázását. Este és éjjel vagy 250 granátot lőtt a városra. A hajóraj állandóan a szemhatáron tartózkodik.

A japánok kirándulását.

Pétórvár, szeptember 15.

(Hivatalos.) Alexejev tengernagy táviratozza a cárnak tegnapi:

Grémnicki államtanácsos, a Commandeur szigetek kormányzója, akit élelmiszerek szállítása végett a tengermelközi tartomány északi kerületeibe küldtem, Jakutskból augusztus 13-án feladott táviratban közli, hogy a Commandeur szigeteket július 28-án japán és angol vitorlások vették körül. E hajók közül kettőnek gőzgépe is volt és ágyukkal voltak felszerelve. A hajók visszaúzásánál tíz japán elesett és sok ember megsebesült. Nekünk nem volt veszteségünk. Kamcsatkában július 3-ig öt japán halászbárkát gyújtottak fel és legénységét megölték. Ozernaját júniusban japánok szállták meg. Haldji nyugalmazott hajóhadnagy vezetése alatt. Ott megerősített tábornok utóttek, halászatot üztek és a zsákmányukat három vitorlásra szállították. Kifosztották Javinó községet, ahol egy kápolnára kitiizték a japán lobogót. Falragaszokon hirdették, hogy a terület most már a japánoké és halállal fenyegettek azt, aki a plakátokat eltávolítja. Felhívták a lakosságot, hogy hódoljanak meg Japánnak. Sotnikov tartalékos altisztnek, akinek 120 főnyi milíciaja volt, sikerült Haldji hadnagyt és dr. Oda Naotaro-t csellel Javinóba csalni, ahol eloltgta őket. Július 29-dikén az altiszt embereivel megtámadta Ozernaját. A harc közben 18 japán elesett, részünkről 5 ember megsebesült, kik közül egy behalhat seibe. Kamcsatka keleti partjának mentén csak annyit tudnak még, hogy a japánok kifosztották Ukát. Gribnicki kormányzónak utasítása volt, hogy Ohokból Javinóba, Belsereckbe és Tigilbe menjen, hogy ezeket a községeket élelmiszerekkel ellássa és segítséget vigyen nekik. A kormányzó konstatalta, hogy a Kamcsatka hű maradt hagyományaihoz és a lakosság fegyvert fogott, készen arra, hogy vért ontssa a hitért, császárért és hazáért.

TÁVIRATOK

Szeged, szeptember 15. Szeged város mai közgyűlése Debreczen köziratát a galaci ügyben pártolással elfogadta.

Loubet nyugalomban.

La Begude de Maceno, szept. 15. Loubet elnök fogadta a kerület mairejét s kijelentette előtte, hogy teljes odaadással a haza szolgálatának szenteli magát és reméli, hogy tizenhat hónap múlva a nyugalomnak szentelheti magát, amelyre, azt hiszi, számot tarthat.

Az újpart Újvidéken

Újvidék, szeptember 15. Báró Bánffy Dező dr. Kohn Károly házának udvarán mintegy 200 főnyi választó közönség előtt a programját ismertette és felszólította őket a megalkulásra. Az újpart elnökének dr. Szabó Lajos ügyvédet, alelnöknek dr. Kohn Károlyt választották meg.

A bolgár fejedelem királyunknál.

Szóna, szeptember 15. Az idevaló politikai főbíróknak Ferdinánd fejedelem bécsi fogadása a

legnagyobb meglepetéssel keltette. A Vecsera Posta kifejti: Bulgária azt a tiszteletet, amelyben a fejedelem részesül, magára vonatkoztatja. Ezért azonban az egész országnak őszinte köszönettel kell adóznia Magyarországnak Ausztria uralkodója iránt. A kormány lapja, a Novi Vjek azt írja: Ferdinánd fejedelem fogadása kell hogy minden bolgár szívét őszinte örömmel és meglepéssel töltse el. A fogadás azt a reményeséget kelti, hogy az egész világtól tisztelt uralkodó meggyőződött arról, hogy Bulgária Ferdinánd fejedelem kormányása alatt csak a béke és haladás eleme.

André beszéde.

Dijon, szeptember 15. A hadgyakorlatok befejezése után André tábornok az idegen tiszteknek reggelit adott. Töztájában megköszönte az idegen tiszteknek, hogy eljöttek megvizsgálni Franciaország katonai szervezetét. Sehol sincsenek jobb bíráink, mondá a miniszter, és mi a legnagyobb súlyt vetjük az önkötéletre. A miniszter végül Loubet elnököt és az idegen tisztet elítelte. Ploch belga vezérőrnagy válaszában az idegen tisztet tiszteletteljes üdvözlését nyilvánította a francia hadsereg fejének és kijelentette, hogy a hadgyakorlatok megmutatták a francia katonák erejét és energiáját, valamint a francia hadsereg haladását.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, szeptember 15. A Páffy herceg sorsjegyek mai húzásán a 84.000 koronás főnyereményt az 51.195-ös számú sorsjeggyel, a 8400 koronás második nyereményt a 17.794-ik számú, a harmadik 4200 nyereményt a 35.377-es számú sorsjeggyel húzták ki. 840 koronát nyert a 23.781 és 77.030.

Bécs, szeptember 15. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Eladott buza tiszavidéki 10.95 — 11.25 K. Rozs 7.85 — 8. — K. Árpa 8.90 — 10.30 K. Tengeri 7.45 — 7.70 K. Cinquantin 8.20 — 8.60 K. Zab 6.95 — 7.55 K., válogatott 8.20 K.

Bécs, szept. 15. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A delutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 653.75. Magyar hitelrészvény 763.50. Bécsi bankgyesület 280.25. Union-bank 543.50. Länderbank 528.25. Osztrák-magyar államvasút részvény 434. —. Déli vasút 88. —. Elbavölgyi vasút 421.50. Északnyugati vasút-részvény —. Dohányrészvény 347. —. Rimanurányi vasmű 513. —. Alpesi bányarészvény 464.50. Májusi járadék —. Magyar koronajáradék 99.25. Osztrák koronajáradék 97.15. Lombard —. Török sorsjegyek 134. —. Német birodalmi márka 117.43 117.42. Napoleon d'or —. —.

Berlin, szeptember 15. (Tözsede.) A külföldi tözsdék, különösen a newyorki jó tartása, továbbá nagy osztrák vaspártfészások egyesülésének hírei a tözsdét megnyílások kedvező hangulatba hozták. Különösen a bankok álltak jól és Disconto Commanditot különösen keresetek, kilátás lévén a venezuelai adósság rendezésére. Vársárlási kedv különösen vasrészvényekben mutatkozott arra az újsághíre, hogy külföldről nagy megrendelések történtek. De szénrészvények gyengék voltak. Hamburg Packetfahrt szenvedett a készpénzvásárlások miatt. Később montanai gyengült, míg bankpiac szilárd maradt. Később ismét általán javult a hangulat és Laura különösen emelkedett. Magánésszámítolási kamatláb 3/4%.

Páris, szept. 15. (Zárlat.) Osztrák-magyar állami vasút —. Új török-konzol 88.35. Egyiptomi járadék 108.15. Osztrák Länderbank —. Párisi bankrészvény 1205. 3/0-os francia járadék 99.10. 4/0-os spanyol járadék 88.25. 3/0-os új törleszhető járadék —. Crédit foncier de France 710. —. Alpesi bányarészvény —. 4/0 1890. román kölcsön 89.50. Görög kölcsön 235. —. Váltó Olaszországra % pari. Váltó Amsterdamba 206.43. Váltó Brüsszelle % pari. De Beers 465. —. Chartered 43.50. 5/0-os bolgár kötelezvény 428. —. Magyar aranyjárdék 100.85. Déli vasút —. Váltó Londonra 252.30. Osztrák aranyjárdék 102.95. Török sorsjegy 129.75. Meridional vasút —. 4/0-os olasz járadék 104. —. Ottoman-bank 589. —. 3/0-os francia járadék 99.10. Osztrák földhitelintézet 1314. Déli vasút elsőbbségi kötvény 328.50. 4/0-os 1896. román kölcsön —. Dohányrészvény 387. —. Váltó Bécsre 104.12. Váltó német piacokra —. Rio 14.01. East Rand 201.50. Randfontein 73.25. Magyar jelzálogbank 543. —. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, szept. 15. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arfolyamok májusra. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény —. Osztrák-magyar államvasút 137.80. Déli vasút 18.60. Német bank —. Disconto 191.50. Drezdai bank —. Berlini kereskedelmi bank —. Gelsenkircheni

— Harpeni 214.60. Laura-kohó —. Olasz járadék —. Hibernia —. Az irányzat tartott.

Berlin, szept. 15. (Esti forgalom.) 4/0-os magyar aranyjárdék —. Magyar koronajárdék —. Osztrák hitelrészvény 205.75. Osztrák-magyar államvasút 137.75. Déli vasút 18.60. Északnyugati vasút —. Elbavölgyi vasút —. Osztrák bankjegy készpénz 216.10. Buhstielhadi —. Orosz bankjegy —. (Ultimo.) Lombard —.

New-York, szept. 15. (Terménytözsde.) (Zárlat.) Gyapot: New-Yorkban helyben 10.90 (11. —). Szept-re 10.51 (10.59). Dec-re 11.42 (11.50). New-Orleansban helyben 11.3/8 (11.7/16). — Pétróleum: Stand white New-Yorkban 7.85 (7.85). Stand white Philadelphában 7.80 (7.80). Refined in Cases 10.55 (10.55). Credit Balances at Oil City 1.53 (1.53). — Zeir: Western steam 7.55 (7.65). Rohe és Brothers 7.75 (7.85). Tengeri irányzata állandó. — Szept-re 59.1/2 (60. —). — Dec-re —. (—). — Máj-ra —. (—). — Buza irányzata szilárd. — Píros ószi helyben 121.3/8 (120.1/2). Szept-re 120.3/8 (119.3/8). Dec-re 118.7/8 (117.3/4). — Máj-ra —. (—). — Juliara —. (—). — Gabona szállítási díja Liverpoolba 1. — (1. —). — Kávész: fair Rio 7. sz 8.3/8 (8.3/8). Szept-re 6.85 (6.65). Dec-re 7.05 (6.90). Liszt: Spring Wheat clears 4.20 (4.20). — Cukor: 3/4 —. (—). (3/4). — Ór: 27.50 — 27.62 (27.42 — 27.62). — Réz: 12.62 — 12.75 (12.62 — 12.75). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelentik.)

Chicago, szept. 15. (Terménytözsde.) (Zárlat.) Buza irányzata szilárd. Szept-re 113. — (111.3/8). Dec. 115.3/8 (114. —). — Tengeri irányzata állandó. — Szept-re 53.3/8 (53.3/8). — Zeir: Okt-re 6.95 (7.02). jan-ra 7. — (7.10). — Szalonna short clear 8.37 (8.37). — Sertéshús: Okt-re 10.70 (10.72). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Naptár: Péntek, szeptember 16. Római-katholikus: Eufem. — Protestáns: Eufémia. — Görög-orsos: (szeptember 3.) Antim. — Zsidó: Tischri 7. — Nap kel: 5 óra 23 percek. — Nyugszik: 5 óra 54 percek. — Hold kel: 12 óra 1 percek délután. — Nyugszik: 10 óra 22 percek este. — Első negyed 4 óra 13 percek délután.

A miniszterek nem fogadnak.

Madarász-kiláltás a Nemzeti Szalonban nyitva egész nap. Belépő-díj 1 korona.

Nemzeti Múzeum. Régiségár, nyitva délelőtt 9 óratól 1-ig. — A könyvtár történelmi és irodalomtörténeti kiállítása megtekinthető d. e. 9 óratól délután 1 óráig. Belépő-díj 1 korona. — Néprajzi tár (Csillag-utca 3.) nyitva 9 óratól délután 1 óráig. Belépő-díj 1 korona. — Növénytar (Széchenyi-utca 1. sz.) megtekinthető kutatók számára díjtalán 9 óratól délután 1 óráig. — Többi tárai megtekinthetők 1 korona díj mellett.

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Szeptember 15. —

Állomások	Ma reggel 7 óra				Első 24 órai	
	Levegő-hőmérséklet	Hőmérséklet a talajon	Relatív páratartalom (%)	Felhőzet (%)	Csapadék (mm.)	Hőmérséklet (mx. mn.)
Alpa-Selatin	58 0	16 2	K	2	4	26 14
Késnárk	56 5	13 5	E	12	4	23 —
Budapest	57 7	17 2	EN	1	4	ny 26 19
Ó-Gyála	58 12	14 8	—	—	4	27 14
Hereny	57 7	15 1	—	—	4	17 25 14
Zágráb	57 8	17 0	EK	1	4	1 25 16
Fiume	59 0	18 2	DK	3	4	19 21 18
Pecs	58 6	17 2	—	—	4	1 25 17
Debreczen	56 6	17 7	DNy	3	4	— 28 16
Szeged	58 5	18 2	Ny	1	4	ny 29 17
Arad	58 5	19 0	K	2	4	ny 27 18
Temesvár	58 7	18 2	—	—	4	ny 27 16
Kolozsvár	—	14 0	DK	1	4	— 25 9
Vajda-Bunyad	59 3	16 6	EK	4	4	— 24 14
Nagy-szeben	59 7	18 2	DK	1	4	— 23 9
Becs	58 9	14 8	Ny	1	4	9 19 13
Prága	59 6	13 5	—	—	4	5 19 13
Krakó	59 8	13 3	ENy	1	4	10 23 13
Tarnopol	—	—	—	—	4	— — —
Bregenz	62 5	12 2	D	1	4	23 19 13
Sárburg	59 6	13 0	D	2	4	— 17 —
Klagenfurt	59 6	13 5	DK	1	4	5 19 13
Lesina	60 2	22 0	DK	4	4	— 25 21

Jelek magyarázata: K = kelet, Ny = nyugat, D = dél, E = észak. A felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, * = eső, * = hó, * = köd, * = zivatar.

Hazánkban — a keleti rész kivételével — az éjjel mindenütt volt eső és pedig az északi és nyugati megyékben meg a Tengerparton jelentékeny mennyiségben. Több helyütt ma reggel is esik. A hőmérséklet tegnap még magas volt.

A minimum északkeleten van és Oroszország felől alacsony nyomású réteg húzódik egyrészt az Adria, másrészt az Északi-tenger felé. Skandináviát és Spanyolországot maximumok borítják.

Európában az idő jobbára felhős; esők a Balkán kivételével mindenfelé — főleg Ausztriában — voltak.

Küldetés: Némi hősültyés és sokhelyütt eső (esetleg zivatar) várható.

REGÉNY

KÉT SZENVEDÉLY

Irtá: APRAXIN JULIA grófnő

(45)

XL

Julia csakugyan visszatért Párisba, ahova nyugodtan, békés érzellemmel tért vissza s a legkevésebb sem zavarta az a gondolat, hogy viszontlátja Armandot.

Az a hatás, amely azon a napon ment végbe lelkében, amikor Charcot elment Mon-Repósból, meghozta a maga gyümölcsét. Az isteni mag megfogamzott benne, mint a buzaszem, ha dus és termékeny földbe kerül. Julia kétségtelenül jelentékenyen hozzájárult ehhez a művelethez olyan lelki munkával, amelyet az ő mély istenszeretete könnyített meg neki.

Ez az annyira érényes fiatal asszony a lelki erejénél fogva elérte, hogy olyan magas régiókba emelkedett, ahol a bűn kísérletei többé el nem érhetők.

Lelke megtalálta ezekben a régiókban a boldogságot és nem is kívánczolt többé leszállni onnan.

Mindezt olyan szelidnek, olyan kedvesen szépek látott, hogy üdvözült tőle; kiérezte belőle annak a boldogságnak az előzét, amely a kiválasztottakra az Ur körül vár az égben.

A földi dolgokat mintegy távlatból türelmesen nézte, de a legesekélyebb vágy sem volt benne irántuk. Egészen másoknak az életén kívül élt, de a nélkül, hogy kivesszett volna belőle a felebaráti érzés. Legnagyobb boldogsága az volt, ha a szenvedőket vizsgálhatta, ha segítségére lehetett a nyomorgóknak, ha felszáríthatta a sírók könnyeit. Boldog volt istenében és istene által. A legnagyobb vizsgálódása abban állott, ha boldoggá tehetette azokat, akik körülötte voltak.

Minden megváltozott a számára ebben az emelkedett életben. Szerelme Armand iránt nem volt többé az, ami egykor volt. Sőt eljutott odáig, hogy azon gondolkodott, hogy ha elérkezik az a nap, amelyen szabadon rendelkezhetik a kezével, inkább szentelné magát az Ur szolgálatának, semhogy odaadja egy férfinak; ez a férfi pedig Armand de Charcot volt!

És mégis kevéssel azelőtt még azt hitte, hogy nem tudna élni nélküle.

Istennek szeretete az ő hatalmával megsemmisítette benne a földi szerelmét!

Mily nagy volt Armand fájdalma, amikor viszontlátva Juliát, hogy úgy mondjuk, átistenítve találta a legmagasabb érény hatása alatt.

De Julia semmi olyasmit nem mondott, ami bánatról beszélhetett volna neki; ellenkezőleg, nagy részvételt volt irányában. De a fiatal asszony kényszer nélkül való érzelméből kizért valamit, ami nem volt úgy, mint egykor.

Valami indiskréciót sejtett; azt hitte, hogy Julia megtudta Klotildhoz való viszonyát. Menetgetni próbálta magát, védekezni akart.

Most találta ki csak a valót; de ez éppenséggel nem változtatott rajta.

Julia Armandot most már csak mint kedves testvért szerette.

Bánatot érzett Charcot miatt, amikor megtudta, hogy szerette volt Klotildnak; de ő még csak az árnyékát sem érezte a féltékenységnek.

Armand sehogy sem érezte, hogy mi ment végbe Julia szívében.

Beszélt erről a nővérével.

Saeville Mária minden válasz helyett Julia fívaló tulajdonságait magasztalta s meggyőződéssel, amely végképp kihozta Armandot a sodrából, így szólt:

— Julia valóságos szent! Hidd el nekem, kedves bátyám, szerencse, hogy úgy van minden, ahogy van. Csakugyan nem voltál méltó olyan nőnek a szerelmére, mint amilyen Julia. Ha feleségül vettél volna, szörnyen boldogtalanná tettél volna. Igen-igen, hidd el nekem, ismétlem,

hidd el nekem, jobb, hogy úgy van minden, ahogyan van.

Armand rettenetesen megnehezelt nővére, amiért így beszélt vele; néhány napig egyetlen szót sem beszélt hozzá.

... Hagyjuk magára Mária, Juliát és a többieket, hogy visszatérjünk Anglard Viktorhoz.

Mikor visszatért Párisba, Armand fölkereste s elmondta neki mindazt, amit az imént elbeszélünk, hozzátéve még azt is, hogy éppenséggel nem érti Moreuil márkiné különös viselkedését.

Kérve-kérte Anglardot, látogassa meg és segítse megfejtetni ezt az előtte érthetetlen rejtélyt, amely annyira gyötrelmet okoz neki.

Anglard a márkiné érényeiről és szent voltáról beszélt, ugyanúgy, vagy csaknem úgy, mint Saeville Mária, azt még sem mondván, hogy véleménye szerint szerencse Juliára nézve, hogy nem vette el feleségül.

Julia kiváló érénye és szent volta kezdte rettenetesen ingerelni Armandot.

Ezenközben Klotild is visszatért Párisba Rögötn értesítette Armandot megérkezéséről; de Armand nem felelt. Nem felelt semmit sem azokra a becéző szavakra, amelylyel Klotild magához hívogatta. Örízkedett attól, hogy fölkeresse.

A szegény asszony, miután több óráhosszat hiába várt, Juliához ment azzal az ürügyvel, hogy meglátogatja, de csakis azzal a céllal, hogy ott lepje meg nála Charcot-t.

Julia nagyon kedvesen fogadta az ő anygalian édes és jóságos mosolyával.

Julia egyedül volt.

Nagyon kínosan hatott rá La Feuilladené összefüggéstelen beszéde és az a lázas kifejezés, amelyet a szeméből kiolvasott.

Valami lázas, kínos volt Klotildnak a viselkedésében, amely önkéntelenül is aggasztó hatással volt Juliára.

La Feuilladené csakhamar fölemlítette Armand de Charcot-t, annyira nem tudott uralkodni magán a szerencsétlen asszony, hogy nem tudta magát visszatartani sohasem annak az elkövetésétől, amire a pillanat hatása ragadta.

— Gyakran látja-e azót, hogy visszatért Párisba? — kérdezte olyan hangon, amely hiába akarta leplezni azt a lázas izgatottságot, amely a szőlőben forrongott.

Julia a legnagyobb nyugalommal felelt, szelid szemét Klotildra emelve:

— Igen, asszonyom. naponként látjuk. Hiszen tudja, hogy Moreuil több mint nagybátyja Armandnak; mindig megmaradt neki második apjának; éppen azért tölti is Armand minden idejét nagybátyja, nővére és mindannyiunk között.

— Ön elfelejtette, — felelte Klotild egyre lázasabban — ön elfelejtette hozzátenni, hogy mindenkinél is inkább ön az, aki vonzza és itt tartja őt!

— Ó, én édes istenem, nem, asszonyom — felelte nyugodtan a márkiné. — Armand nagyon szeret engem, mert kiskorom óta ismer; de a többiek is legalább is annyira kedvesek neki, mint én.

Az elkéseredett Klotild, a nélkül, hogy a legesekélyebb erőfeszítést fejtette volna ki féltékenységének az elrejtésére, így kiáltott fel:

— Ugyan, asszonyom! Ön bárkinél is jobban tudja, hogy szenvedélyes szerelmmel szereti őnt. Mire való ez a sok képmutatás!

— Asszonyom! . . .

Csak ennyit mondott a márkiné, de olyan fagyos méltósággal, hogy Klotild beleborzongott és úgy érezte, mintha acéltört döftek volna a szívébe.

— Igen! — felelte gúnyosan. — Igen, önnek igaza van, nem is tudom, hogyan is merészkedem bele ilyen bizalmas dolgokba, amelyekről nincs jogom föllebbenteni a fátyolt!

Julia igazán felháborodva ennek az asszonynak a szemérmelenségére, akit a féltékenység gyűlölködővé tett, éppen felelni akart neki, amikor Armand lépett be a szobába Anglard Viktor társaságában.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG

Katonai lóvásárlások Pestmegyében. Pestvármegye alispánja közli, hogy a cs. és kir. I. számú lóváltó bizottság a következő helyeken fog lóvásárt tartani: Czepléden szeptember 21-én, Ikladon szeptember 24-én, Fülöp-szálláson október 11-én. A lóvásárra vonatkozó feltételek az illető községek és városok előjárásánál megtekinthetők.

Vasutak bevétele. Az Osztrák-Magyar Államvasut-társaság bevétele 1,854.011 korona (— 58.614 korona.) — A Déli vaspálya-társaság bevétele 3,426.039 korona (— 12.509 korona).

A díszösörték védelme. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület panaszt emelt a belügyminiszternél a miatt, hogy a budapesti piacra kerülő élő sertések legértékesebb sertéjét a szállítással elfoglalt hajósok, fuvarosok és munkások a sertés hátról lelopják. A belügyminiszter most felhívja az összes törvényhatóságokat, hogy illetékes tisztviselőiket szigorú felügyeletre és lelkiismeretes ellenőrzésre utasítsák és kötelezzék őket, hogy a tettenért hajósokat, fuvarosokat és munkásokat nyomban jelentsék föl.

Vásárosarnok. (Vámos és Bruszt jelentése.) Kielégítő érolt forgalom volt a mai nap forgalma is, a hozatalok legtöbb cikkből azonnali elhelyezésre találtak. Részleteiben a következőképpen alakult az üzlet: **Husfélék:** Vidéki marhahus 70—90 korona 100 kilója minőség szerint. — Ölött borjúhús megjavult az üzlet, a kereslet élénk, mai ár hosszan mérve, sulylevonás nélkül 90—104 fillér volt kilonként. Lehúzott sertés 100—116, sertések szalonnával 108—116 fillér kilonként. — **Tojásban szilárd az üzlet,** ma I. rendű friss telt árúrt 70—72, apadt 63—66 koronát jegyzett eredeti ládánként minőség szerint. — **Vadfélék:** Foglyok keresettek, mai ár páronként 150—170 fillér volt; nyulak darabja 2.—2.40 korona. Óz 140—150, vaddisznó 70—90, szarvas 80—90 fillér kilonként. — **Téjtermékek:** I. rendű szövetkezi teavaj 2.—2.20 korona, jó friss főzővaj 150—170, friss tehénúrt 20—24 fillért jegyzett kilonként minőség szerint. — **Élő baromfiban** ma már élénkebb volt az üzlet holnap és holnaputánra a várható nagyobb fogyasztás következtében még jobb vásárokat helyezhetünk kilátásba. — **Vágott baromf:** I. rendű, szépen tisztán kezelt, hizott ludak kilogrammonként 120—130 fillér. — **Gyümölcs-félék:** szőlő ára hanyatlott, ma mézes-fehér 20—24, chassellás 26—34, passatutti 40—48 fillér kilogrammonként. Őszi barack ára nagyon alacsony, ma minőség szerint 12—30 fillért jegyzett kilonként. Kiválóan I. rendű árut adunk el 70—80 fillérral. Szilvában ma megjavult az üzlet, ma hamvas, kézzel szedett magvavaló szilva 10 koronával nyert elhelyezést métermázsánként vaggontételeben. Görög dinnye 100 darab nagy 40—60, apró 20—30 korona, turkesztán-dinnye 12—24 fillér darabja. — **Burgonya:** Fejlett egészséges rózsza 7.—8.—, sága 9—10, fehér 6—6.60 K. métermázsánként vaggontételeben.

Szészarak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 51.50 korona pénzben, 52.50 korona áruban. — **Bécsben** a kontingentál készáru 53.20 korona pénzben, 53.60 korona áruban.

Szarvasmarhavasár. (A budapesti marhavasártéri vásári pénztár-részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás. Vágómarhák: Magyar ökör 922 darab, magyar tehén 489 darab, szerbiai ökör 1201 darab, szerbiai tehén 113 darab, növendékmárha 38 darab, bivaly 51 darab, bika 169 darab, összesen 2983 darab és 218 darab a hét folyamán a vesztegvásáron. — **Gazdasági marhák:** Igás- és hizlali való ökör — darab, fejőstehén 182 darab, igás bivaly — darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósítás zártáig vágómarhákért: Magyar hizott ökör legjobb minőségű 68.— K.-tól 77.— K.-ig, kivételesen 79.— K.-ig, — kilonként élő sulyban, középminőség 56.— K.-tól 66.— K.-ig, silányabb minőség 50.— K.-tól 54.— K.-ig. Magyar parasztmárha jobb minőségű 52.— K.-tól 62.— K.-ig, kivételesen — K.-ig, silányabb minőségű 40.— K.-tól 52.— K.-ig. Tarka hizott ökör legjobb minőségű 70.— K.-tól 79.— K.-ig, kivételesen — K.-ig, középminőségű 56.— K.-tól 68.— K.-ig, silányabb minőségű 46.— K.-tól 54-ig. Szerb és boszniai ökör, legjobb minőségű 50.— K.-tól 64.— K.-ig, kivételesen 68.— K.-ig, silányabb minőségű 44.— K.-tól 48.— K.-ig. Bika, jobb minőségű 56.— K.-tól 68.— K.-ig, kivételesen — K.-ig, silányabb minőségű 44.— K.-tól 54.— K.-ig. Bivaly 32.— K.-tól 44.— K.-ig, kivételesen — K.-ig. Magyar tehén 46.— K.-tól 63.— K.-ig, kivételesen — K.-ig. Tarka te-

hén 42.—K-tól 66.—K-ig, kivételesen 70.—K-ig. Csontozni való marha 32.—K-tól 42.—K-ig. Mind 100 kilónként élő sulyban. Gazdasági marhákért: Igás ököri elsőrendű —K-tól —K-ig 100 kilogrammonként, kiv. —K-ig, —K-tól —K-ig páronként, középminőségű —K-tól —K-ig 100 kilogrammonként, —K-tól —K-ig páronként, silányabb minőségű —K-tól —K-ig 100 kilogrammonként, —K-tól —K-ig páronként. Hízalni való ökor, fehér 100 kilogrammonként —K-tól —K-ig. Fejőstehén, keresztzett színes 160.—K-tól 220.—K-ig darabonként, bonyhádi faj 200.—K-tól 315.—K-ig darabonként, kivételesen —K-tól —K-ig, igás bivály —K-tól —K-ig páronként. —Vágómarhából a felhajtás mintegy 700 darabkal nagyobb volt a multheténél. A forgalmi korlátozásokban némi engedelményeket tettek, azért a külföldi vevők többet vásároltak, mint a múlt héten. Az árak valóságos elsőrendű minőségeknél változatlanok maradtak, míg a közepesnél 2 korona, alárendelt minőségeknél az árosökkenés 3 korona méter-mázsánként. A kereslet az olcsó áraknál fogva nagyobb volt s az irányzat élénkebb. Ennek köszönhető, hogy a készlet elfogyott. Előrelátólag a forgalmi korlátozások a jövő hetivásáron már hatályon kívül helyeztetnek. A fejőstehén-üzlet valamivel lanyhább volt.

Borjuvásár. 1904. évi szeptember hó 15. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvénytársaságét.) Felhajtás. Belföldi élő borju 825 drb, leölt borju — db. bécsi borju — darab, növendékmárha 33 darab, élő bárány — darab, leölt bárány — darab. — Árjegyzések: Belföldi élő borju I. rendű 86—84 f.-ig, kivételes 96— fillér, II. rendű élő borjukért 72—84 f.-ig 1 kilónként, leölt borju I. r. — f.-ig, II. r. — f.-től — f.-ig, kivét. — f. kilonként, levonas nélkül. Rugott borjukért 56—54 f.-ig. Növendékmárha 44—56 f.-től — f.-ig, I. r. — f.-ig, középminőségű — f.-ig, alárendelt — f.-ig 1 k.-kint. Bárány élő —K., leölt bárány —K., korona, kivételesen —K-ig páronként. — Az irányzat szilárd volt, az árak változatlanok maradtak.

Sertés-konsumvásári jelentés. (A székesfővárosi sertésvásár és közbizottság intézése.) Szeptember 15. Fölhajtás összege 439 db sertés, 42 darab süldő. Előző napi eladatlann maradvány 27 darab sertés, 14 darab süldő, összesen 466 darab sertés, 56 darab süldő. Eladatott 429 darab sertés, 11 darab süldő. Eladatlann maradvány 37 darab sertés, 45 darab süldő. A vásár irányzata közepes. Az árak szilárdak. — Következő árak jegyzettettek: Zsirsertés: Öreg I. r. 350 kilogrammon felül —K-ig, II. rendű 280—350 kilogrammig fillérig, II. rendű selejtezett fillérig, kanló — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 100—106 fillérig, fiatal közep 220—300 kilogrammig 96—104 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogrammig 90—95 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Hussertés: nehéz 300 kilogrammon felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogrammig — fillérig, süldő 84— fillérig, malac 40 kilogrammig — fillér. Árak minden levonas nélkül, kilogrammonként, élő sulyban értendőek.

Bécsi szurómarhavásár. Szeptember 15-én. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai vásárra felhozta: 3782 darab borjut, 3343 darab élő sertést, 1510 levagott sertést, — darab élő juhot, 587 darab levagott juhot, 30 darab bárányt.

Eladási árak: Élő borju 60—88 fill. elsőrendű 92—102 fill., kiv. — fill., levagott borju 86—120 fill., legelsőrendű — fill., legelője 104—110 fill., élő juh 40—54 fillér, elsőrendű — fill., legelsőrendű — fillér, kivételesen — fill., zsirsertés — fill., fiatal sertés — fillér, kivételesen — fillér, levagott nehéz sertés 90—114 fillér, kivételesen — fillér, husra hizalt — fillér, zsirra hizalt sertés — fill., könnyű sertés 112—116 fillér, elsőrendű süldő — fillér, levagott juh 64—55 fillér, bosnyák silányabb sertések — fillér, kilogrammonként. Bárány 12—24 K., kivételesen — korona páronként.

A budapesti gabonatózsde.

Budapest, szeptember 15.

Nyugodt hangulat mellett 30.000 méter-mázsa buza került a forgalomba 10 fillérrel alacsonyabb árakon.

Rozs és tengeriben 10 fillérrel csökkentek az árak.

Zab irányzata visszaeső.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 250 mm. 81 k. 10 K.

75 f., 1000 mm. 81 k. 10 K. 72.5 f., 200 mm. 81 k. 10 K. 72.5 f., 900 mm. 80 k. 10 K. 70 f., 100 mm. 80 k. 10 K. 70 f., 200 mm. 80 k. 10 K. 60 f., 300 mm. 80 k. 10 K. 60 f., 200 mm. 80 k. 10 K. 45 f. felső, 100 mm. 79.5 k. 10 K. 25 f.

Pestmegyevidéki: 300 mm. 80.5 k. 10 K. 75f., 100 mm. 80.5 k. 10 K. 60 f., 300 mm. 80 k. 10 K. 60 f., 200 mm. 80 k. 10 K. 60 f., 200 mm. 80 k. 10 K. 60 f., 100 mm. 79.5 k. 10 K. 60 f., 100 mm. 79.5 k. 10 K. 50 f., 100 mm. 79 k. 10 K. 60 f., 100 mm. 79.5 k. 10 K. 60 f., 200 mm. 80 k. 10 K. 90 f.

Felsőmagyarországi: 1000 mm. 80 k. 10 K. 47.5 f.

Bácskai: 4500 mm. 77.5 k. 10 K. 52.5 f. **Török-Becsei:** 1000 mm. 76.6 k. 10 K. 47.5 f.

Becsereki: 5000 mm. 79.5 k. 10 K. 52.5 f., 2000 mm. 79.5 k. 10 K. 52.5 f.

Zimonyi: 8600 mm. 76.2 k. 10 K. 10 f.

Szerbiai: 3000 mm. 79 k. 10 K. 30 f., 4500 mm. 76.5 k. 9 K. 90 f.

Mind három hónapra.

Zab: 100 mm. 7 K. 15 f., 100 mm. 6-ára 7 K. 50 f.

Tengeri: 100 mm. 7 K. 20 f., 600 mm. 7 K. 15 f., 300 mm. 7 K. 15 f., 200 mm. 7 K. 15 f., 2000 mm. 7 K. 20 f.

Káposzta-repce: 200 mm. 11 K. 42.5 f. paritásra.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben és kilogrammonként.

B u z a	50 kilogramm ára		50 kilogramm ára	
	K-tól	K-ig	K-tól	K-ig
Tiszavidéki	77	10.25	10.40	79
"	78	10.35	10.50	80
"	79	10.40	10.55	81
Fehérmegyei	77	10.20	10.35	79
"	78	10.25	10.40	80
"	79	10.25	10.45	81
Pestvidéki	77	10.20	10.35	79
"	78	10.35	10.40	80
"	79	10.30	10.45	81
Bánsági	77	10.15	10.30	79
"	78	10.30	10.40	80
"	79	10.35	10.50	81
Bácskai	76	10.20	10.35	79
"	77	10.30	10.45	80
"	78	10.35	10.55	81
Szerb	79	—	—	81

Egyéb gabonafélék	50 kilogramm ára	
	K-tól	K-ig
Rozs	7.55	7.70
Árpa	7.45	7.55
Köles	7.30	7.50
Zab	7.20	7.30
Tengeri	7.15	7.25
"	7.10	7.20
"	7.10	7.20
"	7.10	7.20
"	7.10	7.20
Repce	11.50	12.—

A határidőüzlet folyamán a következő

kötések történetek:

Októberi buza	10.29—10.26—10.33
Áprilisi buza (1905)	10.66—10.63—10.72
Októberi rozs	7.65—7.63—7.66
Áprilisi rozs (1905)	8.05—8.04—8.07
Októberi zab	6.80—6.85
Áprilisi zab (1905)	7.12—7.21
Májusi tengeri (1905)	7.26—7.21—7.25

Déli egy óraker a következő záróárakat

állapították meg hivatalosan a tőzsden:

Októberi buza	10.30—10.31
Buza áprilisra (1905)	10.69—10.70
Októberi rozs	7.64—7.65
Áprilisi rozs (1905)	8.05—8.07
Októberi zab	7.84—7.85
Áprilisi zab (1905)	7.20—7.21
Májusi tengeri (1905)	7.23—7.24

Délután fél 5 óraker zárul:

Októberi buza	10.20—10.30
Áprilisi buza (1905)	10.69—10.70
Októberi rozs	7.66—7.68
Áprilisi rozs (1905)	8.06—8.07
Októberi zab	6.88—6.89
Áprilisi zab (1905)	7.26—7.27
Májusi tengeri (1905)	7.24—7.25

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsdén magasabb külföldi jegyzésekre a tegnapi utótőzsde szilárdsága folytatást nyert és az összes értékek emelkedtek, később azonban nagyobb bécsi eladásokra az irányzat gyengült. A forgalom zárlatig élénk maradt. Délben berlini jegyzésekre, többszörös ingadozás után, a hangulat barátságos maradt, csupán a közúti vasut részvényei gyengültek. Valuta és ércáru változatlan.

A helyi értékek piacán nyugodt volt az irányzat.

Előtőzsde. Gyengült. Osztrák hitelrészvény 655.25—654.25. Magyar hitelrészvény 763.25—762.50. Osztrák-magyar államvasut 644.75—643.75. Rimamurányi vasut 513.50—512.50. Magyar leszámitolóbank 456.—455.50. Jelzálogbank 509.75—509.25. Közúti vaspálya 585.50—584.50. Városi villamos vasut 341.—340.50. Magyar koronajáradék 97.17¹/₂—97.20 korona.

Déli tőzsde. tartott. Osztrák hitelrészvény 655.50—654.50. Magyar hitelrészvény 764.—763.50. Osztrák-magyar államvasut 645.—644.50. Déli vasut —. Rimamurányi vasut 514.—513.50. Magyar leszámitolóbank 457.—456.—. Jelzálogbank 510.25—510.—. Közúti vaspálya 583.50—582.—. Városi villamosvasut részvény 340.—. Magyar koronajáradék 97.25 korona.

A helyi értékek piaca szilárd. Kötöttet: Kőszénbánya és téglagyár részvén 460.—. Salgótarjáni 571.—. Ganz és társa vasöntöde r.-t. 3150.—3160.—. Budapest-újpest-rákospalotai villamosvasut r.-t. 190.— korona.

A prémiumüzletben díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— korona, 8 napra 9—10 korona, 1904. szeptember hó végére 13—15 korona.

Utótőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 653.50. Magyar hitelrészvény 763.50. Leszámitolóbank 456.—. Rimamurányi vasut 512.50. Osztrák-magyar államvasut 643.50. Közúti vaspálya 582.—. Városi villamosvasut 340.— korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.

a) Magyar államadósság.

Péna	Áru	Péna	ra
Arany. med. szert-re	115.90	1870 fill. ny.-k. 200 K.-a	206.— 209.—
Koronajáradék	97.15	Magy. földt. hermt.	97.25 93.25
Koronaj. utim. szert-re	97.10	Horr.-szil. jels. földv. köv.	98.50 99.50
Koronaj. 3/4% 88.75	88.75	Tissai nyur.-kölcs. 200 K.	161.50 164.50
Vaskapu-köl.	82.75		

b) Osztrák államadósság.

Koronaj. máj. -nov.	99.—	Papírj. feb.-aug.	99.85 100.35
	99.—	Koronaj.	99.— 99.50

c) Egyéb nyilvános kölcsönök.

Budapest fiv. 1697. 4% köl.	96.—	96.75	Temes-Béga-társulat 4%	97.—	98.—
-----------------------------	------	-------	------------------------	------	------

Bankok.

Angol-osztrák bank	282.—	284.—	M. jels. hitelh. Ugyanaz szert. med.	509.50	510.—
Élő magyar ipartank	336.—	340.—	M. keresk. r.-t.	550.—	555.—
Piemeni hitelh.	180.—	184.—	M. leszámit. bank	—	—
Hazai bank	212.—	214.—	U. szert. med.	456.50	457.—
Hermes m. ált. váltóul. r.-t.	240.—	260.—	M. ttp. közp. jelzálogb.	1025.—	1085.—
Magyar hitelh. Ugy. szert. med.	763.50	764.—	Osztr. hitelh. Ugy. szert. med.	954.75	967.35
M. agr. és járb.	450.—	460.—	Osztr.-magy. b. 161.5—1625.—	—	—
			Pesti m. keresk. közp. bank	2330.—	2385.—
			Osztrálysri. r.-t.	1780.—	1840.—

Takarékpénztárak.

Belvárosi	224.—	226.—	Magy. ált. ttp.	590.—	600.—
Bpesti III. ker.	200.—	220.—	Orsz. közp.	1690.—	1710.—
Bpest-Erzsébet	212.—	220.—	Pestiz. hazai	21700.—	21800.—
Bpesti ttp. és orsz. zálogk.	420.—	426.—	Ugy. tal. jog.	15650.—	15700.—
Egyes. bpesti	2420.—	2430.—	Ugy. Interim	7825.—	7875.—

Biztosító-társaságok.

Bécsi élet- és járadékbit.	420.—	430.—	M. jég- és vízs. bizt.	845.—	850.—
Élő magy. ált.	690.—	690.—	Nemz. baleset	240.—	250.—
Fonciere	242.—	244.—	Fannonia vízbiz.	2030.—	2100.—

Malomok.

Concordia	175.—	185.—	Henger	825.—	975.—
Élő budapesti	1200.—	1230.—	Moln. és sütők	375.—	385.—
Erzsébet	430.—	435.—	Victoria	470.—	480.—
Lujza	220.—	230.—			

Vasmű- és gépgyár-részvények.

Élő m. gazd. gépgyár	150.—	166.—	Nicholson	205.—	212.—
"Danubius"	174.50	177.—	Rimamurányi	—	—
Ganz	3155.—	3160.—	Ugy. szert.-re	518.50	514.—
			Schlick	845.—	855.—

Külföldi vállalatok részvényei.

Ált. vagg. khl. Bpesti ált. vill. Betöntöd. r.-t.	610.— 816.— 205.—	620.— 822.— 215.—	"Hungaria"-mü. trégya	215.—	225.—
Gyapjumm.-gyár	600.—	—	Kőbányai polg. serfőző	320.—	330.—
Részvényserf.	2500.—	2500.—	M. cukoripar.	1675.—	1695.—
Sertész. r.-t.	475.—	495.—	M. villamosgáz	335.—	335.—
Spódiumm-gyár	210.—	220.—	Nemzetk. vil.-lamosgáz	576.—	580.—
Fiumei rish.	2500.—	2500.—	Nemzetk. vág. szeszgyár	975.—	1000.—
Geschwindt-féle szeszgyár	975.—	1000.—	gonk. 5%.	478.—	488.—
			Royal-szálló	—	—

Közlekedési vállalatok részvényei.

"Adria" tengh. Bpesti közúti vaspálya 3%	479.—	480.—	Bpest-Ujpest-rákosp. vill.	182.—	185.—
U. szert. med.	582.—	622.50	Déli vasut	—	—
Bpesti közúti vpt. él. jegy	350.—	360.—	Ugy. szert. ált.	87.—	88.—
Bpesti vill. városi vp. 1903.	340.—	340.50	Dunagőzhalás.	865.—	870.—
Bpesti vill. városi vasut	—	—	Kassa-odér.	378.—	383.—
Ugy. él. jegy.	117.—	120.—	Osztr.-magyar államvasut.	—	—
			Ugy. szert.-re	644.—	644.50

Sorsjegyek.

Razilka	19.50	21.50	Olasz vörös-k.	42.—	44.—
Ugy. o. felülb.	21.—	23.—	Ugy. o. felülb.	45.—	47.—
Bécsvárosi	515.—	525.—	Osztr. vörös-k.	54.—	56.—
"Jó-sziv"	9.75	10.75	Osztrák hitel.	462.—	472.—
Ugy. o. felülb.	9.50	10.50	Fáily	160.—	170.—
M. vörös-ker.	27.—	29.—			
Ugy. o. felülb.	33.—	31.—			

Férfizemek.

Table with exchange rates for various currencies like M. vagy oszt., arany vert, M. vagy oszt., arany kőr., etc.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzékek: Heremag lucerna magyar 64.—73.— korona, vörös aprószemű 62.—68.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánsági — korona, középszemű 68.—76.— korona, nagyszemű 80.—86.— korona. Disznózsír: budapesti 72.—72.50 korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légen szárított vidéki — korona, városi 4 darabos 60.50—61.— korona, 3 darabos 62.50—63.— korona, füstölt — korona. — Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség — korona, 120 darabos — korona, 100 darabos — korona, 85 darabos — korona, azonnali szállításra. Szerbiai, szokás szerinti minőség — korona, 100 darabos — korona, 85 darabos — korona. Szilvaiz: szlávoniai 12.50—13.— korona, szerbiai 10.50—11.— korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsde azoknak a híreknek a hatása alatt állott, amelyek a prágai vasipar-társaság és a cseh-bánya-társaság készülő fuziójáról forgalomba kerültek. Prágai vasmű 35, cseh-bánya 30 koronával emelkedtek. Az üzlet folyamán nyereségrealizálások futólagos árfolyamgyengülést okoztak. Az általános irányzat barátságos maradt. Hitelrészvények is tovább emelkedtek, bár a Skoda-művekről elterjedt hírek nem találtak megerősítést. Török sorsjegyeket párisi számlára vásároltak. Petróleum és egyes kőszénártek is keresettek voltak. A prolongációnál a pénz 3 1/2—4 1/2 százalék-kon állt.

A déli tőzsdén is a bányáértékek felé fordult az érdeklődés. Élénk üzlet volt az alpesi részvényekben, amelyek 5 koronával emelkedtek. A Niederoesterreichische Escompte-Gesellschaft újra 540-ig emelkedett. Általánosságban nyugodt volt az üzlet és az irányzat dacára a berlini gyengébb jezeseknek, szilárd volt. Prágai vasmű 2462, cseh-bánya 1465, brüxi kőszén 653.

Zárlat realizálások következtében, mérsékelten engedékeny és a bányáértékek is gyengültek. Prágai vasmű 2462, cseh-bánya 1466. Niederoesterreichische Escompte-Gesellschaft 540. A magánkamatláb 3 1/2—3 1/2%.

Bécs, szept. 15. (Magyar értékek zárlat.) 4% aranyjárdék 118.95. Magyar koronajárdék 99.25. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 161.50. 4% magyar földterhermentesítési kötvény 97.40. Magyar hitelbank-részvény 760.—. Magyar nyeresémi-kölcsönösorsjegy 206.50. Magyar leszámítási és pénzváltóbank-részvény —. Kassa-óderbergi vasúti részvény —. Rimamurányi vasműrészvény 512.50. Magyar kereskedelmi bank —. Magyar kukoripar 1660. Magyar vasúti kölcsön ezüstben —. Magyar keleti vasúti állami kötvény —. Magyar jelzálogbank 507.—. Adria hajózási r. t. 477.—.

Bécs, szept. 15. (Osztrák értékek zárlat.) 4 1/2% papírajárdék 99.25. 4 1/2% ezüstjárdék 99.25—100.10. 4% osztrák aranyjárdék 119.25. Osztrák koronajárdék 99.25. 1860. sorsjegy 153.50. 1864. sorsjegy 260.—. Osztrák hitelsorsjegy 463.—. Osztrák hitelrészvény 652.75. Angol-osztrák bank —. Unionbank 528.—. Bécsi bankgyűléslet 543.—. Osztrák Länderbank 438.—. Osztrák-magyar bank 1611.—. Osztrák-magyar államvasút 642.58. Déli vasút 87.75. Elbevelgyi vasút 421.—. Dunagőzhajózási társaság 863.—. Alpesi részvény 463.50. Dohányrészvény 347.—. 20 frankos arany 19.02. Cs. kir. arany (vert) 11.35. Londoni váltóár 239.60. Német bankváltók 117.45. Lipót-kohó 395.—. Bécsi Tramway Litt B. —. Bécsi Tramway Litt A. —. Osztrák Lloyd 740.—. Török sorsjegyek 133.50. Az irányzat eszlárd.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, szept. 15. (Zárlat.) 4 1/2% papírajárdék —. 4 1/2% ezüstjárdék 99.40. 4% osztrák aranyjárdék 101.80. 4% magyar aranyjárdék 100.10. Elbevelgyi vasút —. Osztrák hitelrészvény 205.75. Magyar koronajárdék 97.50. Déli vasút 18.60. Osztrák-magyar államvasút 137.75. Károly Lajos vasút —. Kassa-óderbergi vasút —.

Orosz bankjegyek 216.10. Bécsi váltóár 85.10. 4% orosz kölcsön —. Magyar vasúti beruházási kölcsön —. Török dohányrészvény —. Alpesi bányarészvény —. Olasz járadék —. Disconto Commandit 191.75. Magyar hitelbank —. Általános villamosági Edison 226.30. Dynamit Trust 180.90. Gelsenkircheneri 220.50. Harpeni 216.—. Laurakohó 251.25. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, szept. 15. (Zárlat.) 4 1/2% papírajárdék 100.50. 4% osztrák aranyjárdék 101.65. 4% osztrák aranyjárdék 160.20. Osztrák hitelrészvény 205.50. Osztrák-magyar államvasút 138.—. Északnyugati vasút 194.—. Bustihradai vasút —. Londoni váltóár 204.02. Bécsi bankgyűléslet 139.70. Villamos részvény —. 3% osztrák magyar aranykölcsön 83.20. 4 1/2% osztrák ezüstjárdék 100.50. Osztrák koronajárdék 99.70. Magyar koronajárdék 97.50. Osztrák-magyar bank 116.30. Déli vasút részvény 18.60. Elbevelgyi vasút 106.—. Bécsi váltóár 850.83. Párisi váltóár 808.75. Unionbank részvény —. Alpesi bányarészvény 230.—. Az irányzat szilárd.

Hamburg, szept. 15. (Zárlat.) 4 1/2% osztrákjárdék 100.20. 1860. sorsjegy 154.—. Déli vasút 18.50. 4% osztrák aranyjárdék 101.30. Osztrák hitelrészvény 205.65. Osztrák-magyar államvasút 137.70. Olasz járadék 104.—. 4% osztrák magyar aranyjárdék 99.90. Az irányzat nyugodt.

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Szept. 15. A sertésüzlet irányzata: kellemes. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű Öreg nehéz (párónként 400 kilogrammon felüli súlyban) — fillérig. Öreg közép (párónként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (párónként 320 kilogrammon felüli súlyban) 118—119 fillérig. Fialat közép (párónként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 118—119 fillérig. Fialat könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) 118—119 fillérig. — II. Magyar s z e d e t t: Nehéz (párónként 280 kilogrammon felüli súlyban) — fillérig. Közép (párónként 240 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (párónként 240 k-gramm terjedő súlyban) — fillérig. — III. Romániai: Nehéz párónként 320 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Közép (párónként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (párónként 240 kilogrammon felüli súlyban) — fillérig. Könnyű párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (párónként 260 kilogrammon felüli súlyban) 121—122 fillérig. Közép (párónként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 119—120 fillérig. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) 117—118 fillérig. Sertésleltés szám: 1904. szept. 13. napján volt készlet 38,225 darab. — 1904. szept. 14. napján felhajtott 1209 darab. 1904. szept. 14. napján elszállított 523 darab. 1904. szeptember 13. napján maradt készletben 38,911 darab.

Vizállás.

Table with columns for locations (Szepetember 14, 15, május) and water levels (Szepetember 15, 14. méter) for various rivers and regions like Inn, Duna, Tisza, Körös, Maros, Szamos, etc.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Szeptember 15. — Kincseztések. A m. kir. pénzügyminiszter Mrkalj Jakab ogudini kir. állami végrehajtót ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazóvá és főadónyiváltartási biztossá, Jettmar János fumei m. kir. vámtisztet ellenőrző a sopróni m. kir. fővámvivatalhoz, Haty Sándor fumei m. kir. vámségdőtisztet, vámtiszté, Staucher Benedek fumei ványakornokot vámségdőtiszté, a zágrábi kincstári jogügyi igazgatósághoz Löwinger Bernát végzett joghallgatót díjtalan fogalmazógyakornokká nevezte ki. — A m. kir. kereskedelemügyi miniszter Karácsony Endre kir. főmérnököt a Brassóvármegyei m. kir. államiépítészeti hivatal főnökét, a kőműves, kőfaragó és ácsmesteri képzőtséggel megvizsgálására Brassóban szervezett bizottság elnökévé nevezte ki. — A székelvudvarhelyi m. kir. pénzügyigazgatószék

Bodó Dénes esikszentmártoni lakost a esikszere dai kir. adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká, — a segesvári m. kir. pénzügyigazgatóság Braun Izáák medgyesi kir. adóhivatali díjtalan gyakornokot a segesvári kir. adóhivatalhoz díjas gyakornokká nevezte ki.

Pályázatok. A balassagyarmati kir. adóhivatalnál adótisztai állásra két hét alatt, — Temesvári sz. kir. város törvényhatóságánál rendőr-mesteri állásra október 31-ig, — a zombori pénzügyigazgatóságánál pénzügyőri személtési állásra 2 hét alatt, — Százszekcső postamesteri állásra október 7-ig, — a pécsi kir. törvényszéknél hivatali állásra október hó 11-ig, — a beszteczsai kir. törvényszéknél albirói állásra 2 hét alatt, — a kolozsvári m. kir. Ferenc József tudományegyetem növénytanai tanszékéhez rendszerezett kertészti állásra október hó 15-ig, — a hosszasszói kir. járásbírósnál aljegyzői állásra 2 hét alatt, — a szentendrei kir. adóhivatalnál gyakornoki állásra 14 nap alatt, — az erzsébetvárosi kir. törvényszéknél inokai állásra 4 hét alatt adandók be a kérvények.

Advertisement for Dr. FÉRFI és NŐI nemi betegségek, fertőzőngoség (impotencia) alapos gyógykezelésre legjobb ajánljuk. DR. KAJDACS Y. v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos. Rendel: 9-4-ig, este 7-8-ig. Budapest, IV., Kiglyó-u. 5. (Klotild-pal. I. em.)

Fontos sérvben szenvedőknek! Legújabb találmány! Legújabb találmány! (Szabadalom bejelentve 1904. július 12.) Perfect symmetrikus gummisérvkötő. A modern chirurgical tudomány mesterműve. Tiszta gummiból készült. Akár a jobb, akár a baloldali viselhető. A legkomplikáltabb sérveket is visszatartja. Leckényelmesebb viselhet, kúllőzre nem vehető. A legmerészebb munkáknál is minden kényelmetlenség nélkül viselhető. Miután kollektívnyomást nem okoz, ugy éjjel, mint nappal viselhető. Számos elismerés és köszönettel gazdag celszerkesztés. Az eddigi összes találmányoktól mindenben felülmúlja. A testről le nem eszhat. Árak: egyrúdalu 20, kétoldalu 30 korona. Szüksédes a világ minden táján feltűnő, vagy a pénz elzárásos beküldése mellett a legújabb titoktartással történik. Részletes képes kéreljegyeket ingyen küld zárt borítékban a fentáláló. Pollitzer Mór és Fia utóda es. és kir. kizárólag szabadalmazott orvosi kötszerész BUDAPEST, V.9., Deák Ferenc-utca 10. sz. A legújabb cég e szakmában. Alapított 1858-ban. A címre ügyeljünk!

BUTOROK esakis szolid kivitelben. Szerkény J. Butó-fiparomai Erzsébet-körút 26 (Zlona-épület) Teljes polgári és urasági lakberendezések a legutányosabban kaphatók.

A divatos műhimzéshez nékülözhetetlen a legújabb szerkezetű körhajtós erdélyi WHEELER és WILSON 9-os varrógép, melyen a tő- és gobolinhimzések kivül a legzsebb ártérről és aszurmunkák végezhető. Varrása a legzsebb és legjobb, járása a legkényesebb és leggyorsabb. Közpölet minden nagyobb vidéki városban. Ahol nincsen, kérem hozzárdulni. HERBSTER KÁROLY Budapest, VII. ker. Károly-körút 9. sz. a Wheeler és Wilson Mfg. & Co. New-York es. és kir. udvari szállító magyarországi vezérképviseleje. Nagy árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Biztos gyógyulást keresőknek kik bármily nemi betegségben szenvednek mint herpesz és közhajjak, herpeszszülletek, vizeletis zavark, által magánlások, sebek és bajtoros bántalmak (gyulladás) és Geringessé utóhajtók fellépő idegjakok, korai fehérvér egyenetlenség, bármily lelkészeti sbb. nőfal fehérvér, mely hajk alapsor, gyron és gyökere grögnyatára, szigoron tudományos és lelkiismeretes gyógymodjánál fogva legjobban ajánljuk Dr. Garai Antal v. cs. és kir. főorvos országos hírl és legregtbb 80 évi fennálló rendelésintézet Budapest, VI. ker., Andrássy-út 24. sz., Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült herpesz és hajkjakok viselgata villamos herpesztörök segítségével Vidéki levélto kimentés választ és szakaszert tanácsot aytérnek, grögyszerekről gondoskodja lesz. Titoktartás biztosítva. Nőknek külön váróterem.

SZÍNHÁZAK.

Péntek, 1904. szeptember hó 16-án.

M. KIR. OPERAHÁZ

Zárva.

Heti műsor:
Szombat: A Walkür.
Vasárnap: Tosca.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Lady Windermere legyezője

Szombat: 4 felvonásban.
Személyek:

- Lord Windermere Mihály
- Lady Windermere K. Hegyesi
- Berwick hercegné Helvey L.
- Lady Agatha Carlisle Paulay E.
- Lady Plymfole Szalayváry
- Lady Jedburgh Paulayné
- Lady Studiel Meszlényi
- Mrs Cottlewper-Copper Kezseri

Kezdeté 7 1/2 órákor.

Heti műsor:
Szombat: Napkeleti királykisasszony.

NÉPSZÍNHÁZ.

Élőszór:

Rézi.

Énekes bohózat 3 felvonásban.
Személyek:

- Wochralek Wenzel Kovács
- Fábian, lakatos Kiss Mihály
- Anna, feleség T. Harmath
- Hedwig, leánya Györi Aranka
- Boreczki Ujvári
- Begdi, fia Fazmán
- Tudipán, ezabó Pesti K.
- Pattantytus Szirmai

Kezdeté 7 1/2 órákor.

Heti műsor:
Szombat: Rézi.
Vasárnap: Rézi.

KIRÁLY SZÍNHÁZ

En, Te, Ó!

Operett 3 felvonásban.
Személyek:

- Vergy gróf Németh
- Gabriella Kúry
- Coucy Fagy
- Millipertuis Köröndy
- Yolande Bánó
- Maxime gróf Szomorfi
- Alcofrabas Vécsey
- Csoó Ferenczy
- Macsch Gyöngyi
- Mitty Csatai
- Ysabeau Fedák

Kezdeté 7 1/2 órákor.

Heti műsor:
Szombat: En, te, Ó!
Vasárnap d. u. Szép mosóné, este En, te, Ó!

VIGSZÍNHÁZ

Takarodó.

Dráma 4 felvonásban.
Személyek:

- Volkhardt Balassa
- Klári Gazsi
- Lauffen Tany
- Helbig Góth
- Bannowitz Szilágyi
- Höwen Tapolczai
- Quelles Fenyesi
- Mihalik Szerényi
- Spiss Dayka

Kezdeté 7 1/2 órákor.

Heti műsor:

Szombat: Kis pajtás.
Vasárnap: Kis pajtás.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Csak tréfa!

Énekes bohózat 3 felvonásban.
Személyek:

- Karcsiné Szikláné
- Dusi Szenczyörgyi
- Mimi Kornai
- Lécci Ferenc Ráthonyi
- dr. Korep Tollagi
- dr. Garam Gyóth
- Balkóczy Eliz Baltay
- Fonyó Öskár Heitai

Kezdeté 7 1/2 órákor.

Heti műsor:

Szombat: Csak tréfa.
Vasárnap délután: A díztostót.
Vasárnap este: Csak tréfa.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

A gyermek.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

Heti műsor:

Pénteken: A gyermek.
Szombat: A gyermek.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

Az aszfaltbetyár.

Eredeti fővárosi életkép 3 felvonásban.
Személyek:

- Smok Samu Tábori
- Melani, a feleség Berzsenyi
- Ricai B. Kovács
- Vilhi Virág
- Bella Makay Rózsi
- Rézi Gyöngyössi
- A nevelő ur Erdős
- Bimbó Aladár Izó

Kezdeté 7 1/2 órákor.

FŐVÁROSI ORFEUM

VI., Nagymező-utca 17.

Uj bemutatkozások.

Ballett.

Mindenütt tolvajok!

Énekes bohózat.

16 különleges szám.

Az előadás esti 8 órákor kezdődik.

A télikerben reggeli 5 óráig VÖRÖS ELEK cigányzenekara hangverseny.

KÉZMUNKA

Képes árjegyzékem 270 oldalon 3900 részletesen körülírt rajzokkal sorolja fel a női kézmunka összes anyagait és teljes utbaigazítást nyújt azon nevelőknek, akik megrendeléseiket személyesen nem eszközölhetik, kívánatra ingyen és bérmentve küldöm

Bérczi D. Sándor

kézmunka nagyiparos
Budapest, Király-utca 4.
VICTORIA elsőrendű hímzőgép 6 korona.

„KOH-I-NOOR” elsőrendű, moeszt és fénytartó gép-hímzőeszközem Singer, Wheeler & Wilson stb. gépekhez egyedül gyári raktára.

Ujdonság! DAYSI-TÜ, szymánunka készítéséhez északi pamutú árú használati utastással K. 3.50.

MEGHÍVÓ

Agulár Dávid új cipő-üzletébe

Budapest, IV., Múzeum-körút 27 III.

ahol bűmulatos olcsó és tartós cipőt kaphat. Aki személyesen nem jöhet, az kérje nagy képes

árjegyzékemet, a mit ingyen és bérmentve küldök. Minden pár cipőhöz AGI-kenőcs ingyen.

- Férfi:**
- Borjubőr, sima vagy betétes 3.-
 - Elegáns víx vagy borju fűzős 3.20
 - Amerikai box, fűzős, vagy cugos 4.-
 - Valódi sevró, fűzős vagy cugos 4.20
 - Box szalonlakk vagy sevró gombos 4.50
 - Egész lakk fűzős 4.50, bőrszárral 4.-
 - Tiszti cipő, sevró vagy lakk 4.50
 - Katonabakancs, borjubőr 3.50, box 4.50
- Női:**
- Zergebőr, cugos vagy fűzős 3.-
 - Box, sevró vagy lakk fűzős 3.60
 - Sevró, box vagy lakk gombos 3.80
 - Sevró, lakk vagy box cugos 3.60
 - Begatta sevró 2.60, zergebőr 2.40
 - Lakk vagy bőr spanglós 2.50, kivágott 1.60
- Gyermekcipők minden árban.
- Nem tetsző árú kiserékek vagy a pénzt visszaadom. Vidéki megrendeléseket oly lekicsinnyesen eszközölök, hogy semmiféle visszaküldésnek esete nem fordulhat elő.

Biztos nagy jövedelem!

kinálkozik intelligens uraknak, kik az „Erzsébet-szanatorium” sorsjegyek terjesztésével foglalkozni hajlandók. — Bővebbet: **Mercurbank** és váltó- és hitel-IV., Váci-utca 37.

Keszpenzert vagy hitelre

Szalón-, ebédlő-, háló-, leány- és uri-szoba

BUTOROK

magy! rálasztékban nálunk eladásra készen állanak.
Szabó Ferenc és Tsa szab. butornagykereskedők
Budapest, Kerepesi-ut 12. sz. Sip-utca sarkán.

Schmiedtel Karoly Richard könyvkereskedése, Leipzig

Lindenstrasse 2.

A gazdasági baromfitenyésztés a kis és a nagy gazdaságokban.

Írta: Grünhaldt Otto.

Tartalmazza a baromfiak fellődését, azok kivül vezető a gyakorlatban, utmutatást a gazdasági tojástermelésre, tenyésztésre, nevelésre, keresztelésre és valamennyi baromfi fajnevelésére.

Negyven képes ábrával, azonkívül átdolgozott és kibővített kiadás. A mester baromfitenyésztésnek Ára pompás kötésben 3.20 kor.

Házi és tenyésztőbaromfiak.

A legfontosabb minden gazdára, hogy a különböző fajokat, amelyek gazdasági üzemből előfordulnak. Ezen könyv tartalmazza a fajok leírását, ezek értékelését, táplálását, gondozását és értékesítését

különös tekintettel a betegségekre és azok gyógyítására. !! Fontos tanácsadó a baromfitenyésztőknek!!

Írta: Dr. Baldamus A. C. Eduard.

Harmadik javított kiadás, átdolgozta Grünhaldt Otto. 54 fametszetű képpel. 1902. Ára csinosan kötve 3.80 kor.

Megrendelhető az összes könyvkereskedések után vagy közvetlenül a kiadótól.

A gyakorlati méhész.

Az ésszerb méhészeti tankönyve. Írta: GRAVENHORST C. J. H.

5. kiadás. A szöveg közé nyomott 135 ábrával.

Ára vászonba kötve 6.25 kor.

! Olcsóbb, mint bárhol!
Több 100 szoba asztalos- és káptozott

butor

Jegyzésülérből legfontosabb, mindannyi a legszilárdabb és divatos kivitelben, a legjobb munkásoktól készítve, több évi jóállás mellett, hogy jó munkásainak állandó munkát adhassunk, bűmulatos olcsó árban eladtatik.

Varga Mihály és Társai

magyar butoripar-társaság,
Budapest, Koronaherceg-ut 2, I. em.
(Júgyó-ter sarkán.)
A legujabb butoralbumunkat több mint 500 képpel 60 áller ellen bérmentve küldjük.

Magyarnak Pécs. Németnek Bécs.

20.000-nél több elismert díjostól, oltoval a világ minden részéről.

Kockázat kizárva, mert nem tetszőért a pénz visszavadjuk.

Kuruz „Bákösi Ferenc” óra megbízható járás, elegáns emali számmal ellátott duplafedelű ezüst remonitör, nagyon csinos kivitelben és kitűnő szerkezettel. Korona 14, 10 évi jóállással.

FELHÍVÁS!

Aki szép kivitelű és minőségű olcsó órákat és ékszereket 10 évi jóállással óhajt a legmegbízhatóbb forrásból beszerezni, az forduljon

SCHÖNWALD IMRE

magyar órásmester és ékszerészgyáros

PÉCSETT 10.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik bárkinek is.

Schicht-szappan

legjobb, legkiadósabb és ennél fogva legolcsóbb szappan. Minden káros alkatrésztől mentes. Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht”-névvel és a fenül védjegyek egyikével legyen ellátva.

„SZARVAS” vagy „KULCS” = JEGYGYEL

Az ivenként egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsetelve ily felirással: „Ajánlat 150.394/904. szám.” 1904. évi január hó 1-től számított három évre vagyis 1907. évi december hó végéig a fotolitográfiai úton előállított, menetrend ábrához évenként szükséges mintegy 25 rizema 63-95 cm. méretű, 1000 ivenként 55 kg. súlyu, IV. jóságú fokozattal bíró normal papiros szállítási ára ezennel nyilvános pályázat iratik ki. A közlelbi feltételek és részletes modozatok valamennyi kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magyar királyi államvasutak igazgatósága anyag és leltárbeszerzési A III. szakosztálynál (VI., Andrássy-ut 32. sz. II. em. 24. ajtó sz.) kaphatók. Az ivenként egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsetelve ily felirással: „Ajánlat 150.394/904. szám.” 1904. évi január hó 11-én déli 12 óráig az anyag- és leltárbeszerzési szakosztálynál benyújtandók, vagy posta útján beküldendők. Bűnapénz gyanánt az ajánlott papiros, egy évi mennyiség értékének 5 % -ka közpénzben vagy állami leltárkére alkalmas értékpapirokban 1904. évi október hó 10-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak főpénztáráról lotoandó. Budapest, 1904. szeptember hóban. Az igazgatóság. (Utányomás nem díjazatik.)

